

Утвърдил:.....

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ИАГ

ЛОВНОСТОПАНСКИ ПЛАН

НА ТП ДГС „КЛИСУРА”
ЮЦДП СМОЛЯН
РДГ ПЛОВДИВ

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

София 2026 г.

УВОД

Стопанисването на дивеча обхваща дейностите по запазване и обогатяване на видовото разнообразие, подобряване на местообитанията, опазване и възпроизводство на дивеча, гарантиране на биологичния минимум, достигане и поддържане на допустимите запаси, осигуряване на рационално и устойчиво ползване в ловностопанските райони.

Ловностопанският план определя дейността на човека за опазване, възпроизводство, разселване и ползване на свободно живеещите бозайници и птици, обект на лов по смисъла на Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД), за десетгодишен период.

Ловностопанският план е разработен като неразделна част от горскостопанския план от територията на дейност на ТП ДГС „Клисура“. Планът е разработен от „НИКАН-НД“ ЕООД на основание договор №Д-02/03.02.2025 г. по регистъра на договорите на РДГ Пловдив и № Д-01-32/03.02.2025 г. по регистъра на договорите на ЮЦДП Смолян.

Предмет на настоящия план ще бъде част от територията на ТП „ДГС Клисура“ (в границите на бившето ДГС „Клисура“ - в землището на гр. Клисура), обл. Пловдив. За повече яснота, обектът на планиране ще бъде наричан по-нататък в текста - ТП ДГС „Клисура“ (земл. гр. Клисура)“.

Теренно-проучвателните работи са извършени през м.юли-м.октомври 2025 год., като е извършено подробно проучване на дивечовите местообитания и екологичните фактори имащи пряко и косвено отношение към горското стопанство. Направен е анализ на досегашното стопанисване на дивеча и са разработени основните насоки на развитие и организация на ловностопанската дейност за периода 2026 год. - 2035 год.

Планираните мероприятия за главния и съпътстващите видове дивеч са съобразени със задачите и икономическите изисквания на съвременното ловно стопанство, условията за провеждане на организиран ловен туризъм, устойчиво управление на съществуващите горски ресурси по такъв начин и в такава степен, че като поддържат тяхното биоразнообразие, производителност, капацитет за възобновяване, жизненост на техния потенциал, да изпълняват сега и в бъдеще съответните екологични, икономически и социални функции на местно и национално ниво, като това не причинява вреда на биоценозите и биотопите образувачи съответните хабитати.

Предмет на ловностопанския план са дивеча и неговите местообитания в ловностопанските райони на територията на ТП ДГС „Клисура“.

Екологичната обстановка е благоприятна за водене на целенасочена и ефективна ловностопанска дейност. Отрицателно действащите фактори ще бъдат преодолявани чрез провеждане на биотехнически мероприятия и поддържане на дивечови запаси с елитни качества на популациите.

ГЛАВА I

МЕСТОНАХОЖДЕНИЕ, ЕКОЛОГИЧЕСКИ ФАКТОРИ, ФАУНА

1. Административна и ловностопанска принадлежност

Съгласно административно-териториалното устройство на Република България ТП ДГС „Клисура“, земл. гр. Клисура се намира в област Пловдив. ТП „ДГС Клисура“ (земл. гр. Клисура) е разположено в Старопланинската (Балканска) физикогеографска зона, като по-голямата му част обхваща северните склонове на Същинска Средна гора, а по-малката – Златишко-Тетевенския дял на Стара планина. В тази връзка около една четвърт от територията попада в подобластта на Главната Старопланинска верига с изразена етажност на умерено-континенталните климатични и хидроложки условия, а останалата част в Средногорско - Подбалканската подобласт с планинско-котловинен релеф и преходно-континентални климатични и хидроложки условия.

ТП „ДГС Клисура“ (земл. гр. Клисура) обхваща най-високата част от водосборния басейн на р. Стряма, която води началото си от сливането на реките Стайковица и Дълга. Стара планината (леви) притоци са бързотечни, със стръмни до урвести брегове и силно наклонени корита, с множество прагове, формиращи своеобразни водопади. Дебитът им е променлив, но

почти не пресъхват. Средногорските (десни) притоци са също с каменисти корита и стръмни брегове, но с по-малък наклон, по-малко речни прагове и сравнително постоянен дебит. Много малка част от стопанството попада във водосбора на р. Тополница. Нейните притоци са само десни, най-важни от които са р. Въртопска и р. Кознишка.

Съобразно ловностопанското деление на Р България, посочено в „Наредба № 11 за бонитиране на дивечовите местообитания“ (ДВ, бр. 80/27.09.2005 г.), ТП „ДГС Клисуре“ (земл. гр. Клисуре) попада в две ловностопански области - Стара планина (подобласт Средна Стара планина) и Средна гора (подобласт Ихтиманска Средна гора). По отношение характера на ловностопанските райони, съгласно чл. 7, ал. 5 от ЗЛОД, територията на стопанството се разделя на две категории:

1. Ловностопански райони на дивечовъдни участъци (ДУ).
2. Ловностопански район на ловна дружина по чл. 29 от ЗЛОД (предоставен ловностопански район - ЛРД).

Границите на ловностопанските райони са определени със заповед № РД 461413/20.07.2001 г. на МЗГ (приложение № 1) и отразени върху картния материал (приложение № 5) на настоящия ловностопански план.

Със заповед № 176/16.02.2010 г. на ИАГ, изменена със заповед № РД 49-48/02.02.2013 г. на МЗГ, изменение заповед № РД-48-78/30.07.2025 г. се обособява дивечовъден участък „Стара планина“ и дивечовъден участък „Средна гора“.

Площите, предоставни на Съюза на ловците и риболовците в България (СЛРБ), се стопанисват от ловнорибарска дружина (ЛРД-на) гр. Клисуре към Сдружение „Ловнорибарско дружество“ (ЛРС), гр. Карлово.

2. Екологически фактори

Релефът е планински, пресечен и силно разчленен, билата са заоблени, а склоновете стръмни до урвести, насечени от по-малки долове. Надморската височина е между 600 и 1600 м. Територията на стопанството е проходима за дивеча и удобна за развъждането му. Хидрографската мрежа е гъста, съставена от реки и долове с относително постоянни и чисти водни течения, задоволяващи нуждите на дивеча от водопой.

Пролетта в района на стопанството настъпва с известно закъснение. Температурата на въздуха се задържа устойчиво над 10°C около 25.IV. в ниската част на стопанството и около 20.V. във високата. Съществени са различията в продължителността на вегетационния период, като в подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч той е с два месеца по-къс в сравнение с подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела. Това оказва влияние върху нормалното развитие на растителността, като храна за дивеча от една страна и върху раждането и отглеждането на приплодите от друга. Опасни за дивеча са абсолютните минимални температури през месеците март и април, които могат да предизвикат масова смъртност сред приплодите, както и измръзване на младите леторасли и посевите във връзка с хранителната база и компрометиране на семеносенето. Лятото е прохладно със средни температури между 14°C и 19°C. Есента е по-топла от пролетта. Есенното понижение на температурите в района става със същия темп, както и пролетно повишение. Средната денонощна температура на въздуха спада трайно под 10°C около 5.X. във високата част на стопанството и около 15.X. в ниската. Зимата е сравнително студена. Средните минимални температури през този сезон са между -1,5°C и -5°C за различните части на стопанството.

Климатът е планински със сравнително добър влажностен режим. Общото увеличение на валежите в зависимост от увеличението на надморската височина е рязко изразено. В нископланинския подпояс валежната сума е около 800 мм., а в среднопланинския достига до 1100-1200 мм. Дебелината на снежната покривка и продължителността на нейното задържане е в зависимост от надморската височина. Средният брой на дните със снежна покривка за нископланинския подпояс е средно 55 дни, а за среднопланинския подпояс средно 100 дни. Максималната дебелина на снежната покривка достига 40-60 см.

Съгласно горскорастителното райониране на Р България, ТП „ДГС Клисуре“ (земл.

гр. Клисуре) попада в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-2000 м н.в.). Обликът на дървесната растителност се определя от естествени чисти букови насаждения с единично участие на зимен дъб, габър, явор, шестил, ива, бреза, трепетлика, брекина, дива череша, джанка и др. Малко участие имат и чистите и смесени насаждения от зимен дъб, габър, воден габър, трепетлика, акация и др. В нископланинската част се намира и поясът от иглолистни култури, опасващ гр. Клисуре, създадени основно от бял бор и в значително помалка степен черен бор, смърч, дуглазка и др. Създадени са също и няколко култури от питомен кестен. От голямо значение за дивеча е наличието на зимен дъб, питомен кестен, джанка, както и на някои меки широколистни видове, особено на ива и трепетлика. Край обработваемите земеделски земи се срещат и овошки. От храстовите видове се срещат найчесто леска, глог, дрян, шипка, черен бър, къпина, малина, смрика и др.

Живата почвена покривка в широколистните насаждения е предимно от житни треви и горско разнотравие, на припечни и скалисти места има наличие и на ксерофитни треви. В иглолистните култури в повечето случаи е от житни треви. Бобовите треви са сравнително слабо застъпени, обикновено на равни и свежи месторастения. Горските поляни са заети предимно от ядливи житни треви. Най-често срещаните тревни видове са ежова главица, овча власатка, звездан, бяла и червена детелина, див фий, копривата и др. Наличната растителност осигурява сравнително надеждни укрития и задоволителна хранителна база на дивеча в района на стопанството.

Земеделските територии в по-голямата си част представляват пасищни и по-малко обработваеми площи, както и голи площи, обрасли с храстова растителност, осигуряващи добри укрития за дребния дивеч. Край гр. Клисуре земеделските земи се обработват и се засяват основно с пшеница, овес, ръж, тритикале, малини, маслодайни растения и др. Намалението на обработваемите площи през последните години оказва отрицателно влияние върху хранителната база на дивеча. Животновъдството е екстензивно, като пашата на домашни животни е ограничена около населеното място и в пасищните блокове в западната и югозападна части на стопанството. Овчарските кучета се задържат около стадата и не нарушават спокойствието на дивеча.

3. Фауна - бозайници и птици

Според зоогеографското райониране на страната ТП „ДГС Клисуре“ (земл. гр. Клисуре) попада в Стара планина район на Евросибирската зоогеографска подобласт. Разнообразието в животинския свят се определя от видове характерни, както за средноевропейските широколистни гори (благороден елен, сърна, язовец, вълк), така и видове, характерни за северноевропейските иглолистни гори и сибирската тайга (кафява мечка, катерица и др.).

3.1. Разред чифтокопитни / Artiodactyla/

А. Клас Бозайници (*Mammalia*).

1. Сем. Еленови (*Cervidae*).

2. Сем. Свине (*Suidae*).

- **Благороден елен (*Cervus elaphus L.*)** - Обитава почти всички горски комплекси. Запасите спрямо предишното устройство са силно намалели, почти до единично обитаване. Местообитанията са с добра производителност. Има добри условия за развитието на този вид дивеч и следва да се направи всичко възможно за възстановяване и развитие на еленовия запас в допустими стойности в подходящите за него местообитания.

- **Сърна (*Capreolus capreolus L.*)** - обитава повсеместно цялата горска площ на стопанството. Запасите са под допустимите. Причините са комплексни. Основно се дължат на

високата плътност на хищниците – чакал, вълк, скитащи кучета и до известна степен на браконьерството.

- **Дива свиня (*Sus scrofa L.*)** - обитава много разнообразни местообитания, освен в широколистните гори и иглолистните култури се среща и в гъстите групи храсталаци сред земеделските земи, обитава постоянно в горските комплекси. Гъстотата и е различна, в зависимост от характера на местообитанието, общо взето около до допустимата и малко над нея.

3.2. Разред зайцеподобни /Lagomorpha/

3. Сем. Зайци (*Leporidae*).

- **Див заек (*Lepus europaeus Pall.*)** - разпространен предимно в земеделските площи, в обширните горски комплекси е малоброен. Предпочита открити местообитания с оврази и захрастени долове и периферията на гората.

3.3. Разред гризачи /Rodentia/

Сем. Катерици (*Sciuridae*).

- **Катерица (*Sciurus vulgaris L.*)** - среща се с неравномерна гъстота, по-често около насаждения с участие на горскоплодни или иглолистни. Без значение за ловното стопанство.

- **Лалугер / *Citellus citellus L.* /** – повсеместно разпространен- защитен вид.

3.4. Разред насекомоядни / Insectivora/

- **Таралеж / *Erinaceus romanicus Barr.* /** - обитава района. Защитен вид.

3.5. Разред хищници / Carnivora/

- **Европейски вълк (*Canis lupus L.*)** – трайно присъства на територията на стопанството, предпочита труднодостъпните планински райони. Привързаността му към дадена територия се определя преди всичко от наличието на чифтокопитен дивеч. По последни данни на токсцията броят им е 28.

- **Чакал (*Canis aureus L.*)** – обитава неголеми по площ гъсти горски насаждения, млади иглолистни култури и сечища в близост до населени места. По последни данни на токсцията броят им е 388.

- **Лисица (*Vulpes vulpes L.*)** - много разпространен хищник, заема всички видове местообитания, придържа се по-охотно към териториите около населените места. Гъстотата и е над нормалната по последния токсация е 320 броя.

- 3.5.1. Сем. Кучета (*Canidae*).

- **Енотовидно куче (*Nyctereutes procyonoides Gray*)** – предпочита крайречните гори и бреговете обрасли с тръстика. Отделни екземпляри могат да бъдат видени край населени места и обработваеми земи.

3.5.2. Сем. Порови (*Mustelidae*).

- Бялка (*Martes foina Erxl.*) – повсеместно разпространена, обитава откритите части в горските местообитания и необработваемите площи в полските местообитания в близост до населените места, застроените площи и из каменистите райони.

- Черен пор (*Mustela putorius L.*) - обитава първаза на гората и откритите пространства, предимно около населени места и водни площи.

- Язовец (*Meles meles L.*) - обитава първаза на гората и откритите пространства, особено обработваемите площи, засети с различни култури.

- Скитащите кучета са с ниска численост, срещат се предимно около населените места и не нанасят щети върху ловното стопанство.

- **Дива котка / *Felis silvestris Schreber* /** - повсеместно разпространена с нормален запас. Обитава горските комплекси и трайните ремизи из селскостопанския фонд, особено тези по доловете и каналите – защитен вид. **Видра / *Lutra lutra L.* /** – обитава почти всички водоеми и водни течения в района. Защитен вид. **Невестулка / *Mustela nivalis L.* /** - повсеместно разпространена с неравномерна гъстота. Защитен вид.

Б. Клас птици /Aves /

3.1. Разред кокошеви /Galliformes /

1. Сем. Фазанови (*Phasianidae*)

- Ловен фазан (*Phasianus sp.*) - отделни птици са наблюдавани по течението на р. Стряма в най-ниската част на стопанството до преди десетина години, сега е изчезнал от района.

- Фазан /*Phasianus colchicus colchicus L.* / – Разпространението му е свързано с типичните за вида местообитания. Гъстотата е неравномерна, а запасите са под нормалните. Количеството му зависи преди всичко от броя на разселваните птици. От гледна точка на видовата чистота най-добре е да се говори за колхидски.

- Полска яребица (*Perdix perdix L.*) - обитава равнинните и полупланински райони до 700 м н. в., но се изкачва и по-високо. Предпочитаните местообитания са обработваемите земеделски площи, заети със зърнени култури, в които има и множество естествени укрития от храстова растителност. По време на сурови зими се придържа и до населени места, където намира храна и спокойствие.

- Пъдпъдък (*Coturnix coturnix L.*) – среща се по време на прелета в откритите райони и крайнините на обработваемите площи, често в значителни количества.

3.2. Разред гълъбови / Columbiformes /

3.2.1 Сем. Гълъбови (*Columbidae*).

- Гривяк (*Columba palumbus L.*) - широко разпространен в повечето горски комплекси в района. При меки зими и наличие на храна се задържа и през зимния сезон.

- Гургулица (*Streptopelia turtur L.*) - среща се във всички гори и пояси с храсталаци и единични дървета.

- Гугутка (*Streptopelia decaocto Friv.*) – свързана с културния ландшафт, напоследък се наблюдават отделни двойки, които през лятото се заселват и гнездят извън населените места. Обитават и защитените видови - скален гълъб / ***Columba livia Gmel* /** и гълъб хралупар / ***Columba oenas L.* /**

3.3 Сем. Бекасови (*Scolopacidae*).

- Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.) - зимува у нас, отделни екземпляри остават и целогодишно. Обитава обширните горски комплекси, предпочита по-влажните места. Среща се и по поречия, обрасли с гъста растителност.

- Средна бекасица (*Gallinago gallinago* L.) - чест и понякога многочислен мигриращ, по-рядко зимуващ вид. Предпочита равнините, гнезди в заблатени местности с обилна тревна растителност.

3.4 Разред гъскови / *Anser* /-

По време на прелетите из водните течения и площи се задържат различни по размер количества от голяма белочела гъска/*Anser albifrons* Scop/, дива патица зеленоглавка /*Anas platyrhynchos* L/, зимно / *Anas crecca* L/ и лятно / *Anas quaquedula* L./ бърне. Малки количества от патиците остават и да гнездят във водоемите с блатна растителност и по течението на река Стряма.

А. Защитени видове от приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие, предмет на изключение (по реда на чл. 48 и чл. 49, ал. 1, т. 1):

А. Клас Бозайници (*Mammalia*).

1. Сем. Мечки (*Ursidae*).

- Кафява мечка (*Ursus arctos* L.) – среща се в Старопланинската част на стопанството, установена и в югозападната Средногорска част.

2. Сем. Котки (*Felidae*).

- Дива котка (*Felis silvestris* Schreb.) - предпочита смесените горски масиви, изпъстрени с поляни и храсти, с ограничено разпространение.

Б. Защитени видове по Закона за биологичното разнообразие (съгласно приложение № 3 към чл. 37):

А. Клас Бозайници (*Mammalia*).

1. Сем. Порови (*Mustelidae*).

- Видра (*Lutra lutra* L.) - обитава гористите брегове на естествени речни течения с незамръзващи бистри и незастояли води, изобилна крайбрежна растителност, разнообразна рибна фауна и наличие от раци, жаби, гръбначни и мекотели.

- Златка (*Martes martes* L.) - застрашен вид, тясно свързан със старите гори. Предпочита букови, по-рядко дъбови и габъррови гори. Вероятно не се среща вече в района.

- Невестулка (*Mustela nivalis* L.) – предпочита изредени горски участъци, избягва гъстите гори и откритите пространства, където става лесна плячка на грабливите птици.

- Пъстър пор (*Vormela peregusna* Güld.) - най-рядко срещания хищник, обитава открити и сухи терени в равнините и котловинните полета и безлесни терени в полупланински райони.

Б. Клас Птици (*Aves*).

1. Сем. Бекасови (*Scolopacidae*).

- Голяма бекасица (*Gallinago media* Lath.) - при миграции се среща в ливади, мочури, разливи и др.

- Малка бекасица (*Limnocryptes minimus* Brunn.) - при миграции се среща поединично край заблатени места и разливи.

2. Сем. Гълъбови (*Columbidae*).

- Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.) - застрашен вид, постоянен и преминаващ. Обитава стари дъбови, букови, буково-иглолистни, иглолистни и крайречни гори.

- Скален гълъб (*Columba livia* Gmel.) - среща се в скалисти местообитания с ниска и средна надморска височина, живее на двойки или малки ята.

В района са наблюдавани над 45 защитени вида птици. По-подробни данни за многообразието на видовете, техният природозащитен статус, както и друга екологична информация може да се намери в стандартните формуляри за набиране на данни по НАТУРА 2000 или в досието на защитените зони.

В. Клас Костни риби

Във водните течения и във водоемите из района обитават: речна пъстърва / *Salmo trutta morpha fario*/, дъгова пъстърва /*Salmo gairdneri*/, бяла мряна/ *Barbus barbus*/, черна мряна/ *Barbus meridionalis*/, уклеяка/ *Alburnus alburnus*/, бял амур /*Ctenopoma idela*/, шаран /*Cyprinus carpio*/, каракуда/ *Carassius carassius*/, лин /*Tinca tinca*/, кефал /*Leuciscus cephalus*/, червеноперка/ *Scardinius erythrophthalmus*/, платика/ *Abramis brama*/, щука/ *Esox lucius*/, сом /*Silurus glanis*/, толстолоб/ *Hypophthalmichthys molitrix*/, бяла риба /*Lucioperca lucioperca*/, костур /*Perca luviatilis*/, кротушка/ *Gobio gobio*/ и др.

II. Защитени видове от приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие, предмет на изключение (по реда на чл. 48 и чл. 49, ал. 1, т. 1):

А. Клас Бозайници (Mammalia).

1. Сем. Мечки (Ursidae).

- Кафява мечка (*Ursus arctos* L.) – среща се в Старопланинската част на стопанството, установена и в югозападната Средногорска част.

2. Сем. Котки (Felidae).

- Дива котка (*Felis silvestris* Schreb.) - предпочита смесените горски масиви, изпъстрени с поляни и храсти, с ограничено разпространение.

III. Защитени видове по Закона за биологичното разнообразие (съгласно приложение № 3 към чл. 37):

А. Клас Бозайници (Mammalia).

1. Сем. Порови (Mustelidae).

- Видра (*Lutra lutra* L.) - обитава гористите брегове на естествени речни течения с незамръзващи бистри и незастояли води, изобилна крайбрежна растителност, разнообразна рибна фауна и наличие от раци, жаби, гръбначни и мекотели.

- Златка (*Martes martes* L.) - застрашен вид, тясно свързан със старите гори. Предпочита букови, по-рядко дъбови и габъррови гори. Вероятно не се среща вече в района.

- Невестулка (*Mustela nivalis* L.) – предпочита изредени горски участъци, избягва гъстите гори и откритите пространства, където става лесна плячка на грабливите птици.

- Пъстър пор (*Vormela peregusna* Güld.) - най-рядко срещания хищник, обитава открити и сухи терени в равнините и котловинните полета и безлесни терени в полупланински райони.

Б. Клас Птици (Aves).

1. Сем. Бекасови (Scolopacidae).

- Голяма бекасина (*Gallinago media* Lath.) - при миграции се среща в ливади, мочури, разливи и др.

- Малка бекасина (*Limnospiza minima* Brunn.) - при миграции се среща поединично край заблатени места и разливи.

2. Сем. Гълъбови (Columbidae).

- Гълъб хралупар (*Columba oenas* L.) - застрашен вид, постоянен и преминаващ. Обитава стари дъбови, букови, буково-иглолистни, иглолистни и крайречни гори.

- Скален гълъб (*Columba livia* Gmel.) - среща се в скалисти местообитания с ниска и средна надморска височина, живее на двойки или малки ята.

В района са наблюдавани над 45 защитени вида птици. По-подробни данни за многообразието на видовете, техният природозащитен статус, както и друга екологична

информация може да се намери в стандартните формуляри за набиране на данни по НАТУРА 2000 или в досието на защитените зони.

4. Защитени природни обекти

На практика цялата територия (98%), вкл. земеделските земи в района на дейност на ТП „ДГС Клисуре“ (земл. гр. Клисуре), попада в посочените по-долу защитени зони от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000:

В настоящия ловно стопански план се разглежда цялата площ на ловно стопанските райони, включително горските и земеделските територии, извън населените места. Площите, попадащи в национален парк „Централен Балкан“ и поддържан резерват „Богдан“ са изключени от обекта на планиране.

4. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за биологичното разнообразие и съгласно чл.5, ал.3, т.1 от ЗГ.

4.1. По Закона за Защитените територии

4.1. Защитени природни обекти, обособени по Закона за защитените територии и съгласно чл.5, ал.3, т.1 от ЗГ:

На територията на ТП ДГС "Клисуре" съществуват следните защитени природни територии:

В района на дейност на ТП „ДГС Клисуре“ (земл. гр. Клисуре), попадат следните защитени територии, съгласно „Регистър на защитените територии и защитените зони в България“ на Изпълнителната агенция по околна среда:

1. Част от национален парк „Централен Балкан“ - обявен като народен парк със заповед № 843/31.10.1991 г. на МОС (Обн., ДВ, бр. 93/1991 г.). Със заповед № РД396/15.10.1999 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 44/2000 г.) е прекатегоризиран и е променена площта. С решение № 522/04.07.2001 г. на МС (Обн., ДВ, бр. 66/2001 г.) е приет и План за управлението му.

2. Поддържан резерват „Богдан“ - обявен като резерват със заповед № 775/29.03.1972 г. на МГОПС (Обн., ДВ, бр. 30/1972 г.), прекатегоризиран в поддържан резерват със заповед № РД-390/15.10.1999 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 99/1999 г.).

3. Защитена местност „Невида“ - обявена като буферна зона на резерват „Богдан“ със заповед № 730/30.07.1986 г. на КОПС (Обн., ДВ, бр. 68/1986 г.) и прекатегоризирана със заповед № РД-508/12.07.2007 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 72/2007 г.).

4. Защитена местност „Върлишница“ - обявена като историческо място със заповед № 3572/30.12.1966 г. на МГГП (Обн., ДВ, бр. 43/1967 г.) и прекатегоризирана със заповед № РД-327/31.03.2003 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 42/2003 г.). Със заповед № РД-851/07.11.2006 г. на МОСВ (Обн., ДВ, бр. 6/2007 г.) е променен режима на дейностите и актуализирана площта.; **61** 2, 5, **62** в, д, ж, з, и, 2, **63** а, б, в, **64** а, б, **65** б, **66** а, **69** а, б, в, г, 1, 2, **70** а, б, в, г, д, 1, 2, **72** а, б, ж, 1, 2, **73** а, б, ж, 1, 2, 4, с обща площ 191.9 ха.

Цели на обявяване:

1. Опазване на вековна букова гора и характерен ландшафт с широколистни горски съобщества.

Режим на дейности: Забранява се извеждането на сечи с изключение на отгледни и санитарни; Забранява се паша и бивакуване на домашни животни; Забранява се паленето на огън; Забранява се замърсяване с отпадъци; Забранява се строителство; Забранява се търсене или проучване и добив на подземни богатства;

Припокриване (частично или пълно):

1. ЗЗ по директивата за местообитанията: Средна гора

2. ЗЗ по директивата за птиците: Средна гора

5. Паметник на културата „Зли дол“ с категория „Национално значение“ - позиция навъстаниците от 1876 г., обявен в бр. 43 от 1971 г. на Държавен вестник.

4.2. Горски територии със специални функции, обособени по Закона за биологичното разнообразие и съгласно чл.5, ал.3, т.1 от ЗГ.

4.2.1 Защитени зони, определени съгласно Закона за биологичното разнообразие

Натура 2000 е общоевропейска мрежа, съставена от защитени територии, целяща да осигури дългосрочното оцеляване на най-ценните и застрашени видове и местообитания за Европа в съответствие с основните международни договорености в областта на опазването на околната среда и биологичното разнообразие. Местата, попадащи в екологичната мрежа се определят в съответствие с две основни за опазването на околната среда Директиви на Европейския съюз - Директива 92/43/ЕЕС за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (наричана накратко Директива за хабитатите) и Директива 79/409/ЕЕС съхранение на дивите птици (наричана накратко Директива за птиците). Основните изисквания на двете директиви са отразени в българското законодателство чрез Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), приет от Народното Събрание през август 2002. Съгласно него в страната се обявяват защитени зони като част от националната екологична мрежа. Това са места от територията и акваторията на страната, които отговарят на изискванията за наличие на важни за биологичното разнообразие растителни и животински видове, и типове природни местообитания, включени в Приложенията на Директивата за хабитатите. Списъците с природните местообитания и видовете, за чиито местообитания се обявяват защитени зони са изброени в приложения 1 и 2 на ЗБР.

На територията на ТП ДГС „Клисура“ попада една зона по Директива 92/43/ЕЕС (Директивата за местообитанията):

4.2.1.1 Защитени зони - BG 0001389 „Средна гора“ 33 по директивата за местообитанията са следните отдели и подотдели: №№ 4 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 5 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 6 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 1, 2, 3, 4, 5, 7 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 8 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 9 а, 12 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 13 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 16 а, г, 2, 32 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 33 а, б, в, г, д, 1, 34 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 35 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 36 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 37 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 38 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 39 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 40 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 41 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 42 а, б, в, г, д, е, 1, 43 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 44 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 45 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 46 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 47 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 48 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 49 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 50 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 51 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 52 а, б, в, г, д, е, 53 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 54 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 55 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 56 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 57 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 58 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 59 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 60 ж, з, и, к, л, м, н, о, 3, 4, 61 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 62 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 63 а, б, в, 1, 2, 3, 64 а, б, в, 1, 2, 65 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 66 а, б, в, г, 1, 2, 3, 67 а, б, в, г, 68 а, б, в, 69 а, б, в, г, 1, 2, 70 а, б, в, г, д, 1, 2, 71 а, б, в, г, д, 1, 72 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 73 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 74 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 75 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 76 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 77 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 3, 4, 78 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 79 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 80 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 81 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 82 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 83 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4,

5, 84 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 85 а, б, г, д, е, ж, з, 86 а, б, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 2, 3, 4, 5, 6, 87 а, б, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 2, 88 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 89 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 90 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 91 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 92 а, б, в, г, д, е, 1, 93 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 94 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 95 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 96 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 97 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 98 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 99 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 100 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 101 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 102 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 103 а, б, в, г, 1, 2, 104 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 105 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 106 а, б, в, г, д, е, 1, 107 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 108 а, б, в, г, д, е, 109 а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 110 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 111 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 112 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 113 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 114 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 115 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 116 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 117 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 118 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 119 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 120 а, б, в, 1, 2, 3, 121 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 122 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 123 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 124 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 125 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 126 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 127 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 128 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 129 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 130 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 131 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 132 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 133 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 134 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 135 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 136 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 137 а, б, в, 1, 2, 3, 4, 138 а, б, в, г, д, е, ж, 1, с обща площ 6380.3 ха.

BG0001389 „Средна гора“, приета с РМС № 611/16.10.2007 г. (Обн., ДВ, бр. 85/2007 г.) и

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-274 от 31.03.2021 г., бр. 43/2021 на Държавен вестник 2-2-1389-274-2021

Документи за промяна:

Промяна в площта - увеличаване с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник

Досие на Защитена зона (препратка):

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биогеографски региони;
2. Увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природно местообитание с код 7140 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион;
3. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6210 (*важни местообитания на орхидеи), 62D0, 91E0*, 91M0 и 91W0 в двата биогеографски региона;
4. Подобряване на структурата и функциите на природно местообитание с код 6430 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион, и на природни местообитания с кодове 91Z0 и 91G0* в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;
5. Подобряване на местообитанията на вида Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в двата биогеографски региона и на видовете Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) и Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;
6. При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и

техни популации;

7. Поддържане на свързаността на местообитанията на приоритетните за опазване видове *Кафява мечка (*Ursus arctos*) и *Европейски вълк (*Canis lupus*).

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: 5130 Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик; 5210 Храсталаци с *Juniperus* spp. ; 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*; 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи); 6230 * Богати на видове картълони съобщества върху силикатен терен в планините; 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества; 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества; 6430 Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс; 6510 Низинни сенокосни ливади; 6520 Планински сенокосни ливади; 7140 Преходни блати и плаващи подвижни торфища; 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове; 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове; 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*; 8310 Неблагоустроени пещери; 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*; 9170 Дъбово-габърови гори от типа *Galio-Carpinetum*; 91AA * Източни гори от космат дъб; 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*); 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори; 91W0 Мизийски букови гори; 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа;

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: бозайници - *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*); земноводни и влечуги - Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Пъстър смок (*Elaphe sauromates*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*); риби - Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*), Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*); безгръбначни - *Ручеен рак (*Austro-potamobius torrentium*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Четириточкова меч пеперуда (*Euplagia Callimorpha*) *quadripunctaria*), Полиоматус (*Polyommatus eroides*), Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Кордулегастер (Балканско воденичарче) (*Cordulegaster heros*); растения - *Hamatocaulis vernicosus*.

Режим на дейности:

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;
2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
3. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;
4. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
5. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност

- сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
6. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
 7. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;
 8. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
 9. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
 10. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
 11. Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1;
 12. Забранява се провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - 1 март до 30 юни;
 13. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;
 14. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: АРАМЛИЕЦ
2. Защитена местност: БАРИКАДИТЕ
3. Защитена местност: БИЧ
4. Защитена местност: ВЕНЕЦА
5. Защитена местност: ВРАН КАМЪК
6. Защитена местност: ВЪРЛИШНИЦА
7. Защитена местност: ВЪРТОПА
8. Защитена местност: ДУШКОВ ПЧЕЛИН
9. Защитена местност: ДЪБИТЕ-КОНСКА ПОЛЯНА
10. Защитена местност: ЕЛЕДЖИК
11. Защитена местност: КАЛЕТО
12. Защитена местност: КОНСКОТО ДЕРЕ
13. Защитена местност: МАНЗУЛ
14. Защитена местност: НЕВИДА
15. Защитена местност: ОБОРИЩЕ
16. Защитена местност: СИВАТА ГРАМАДА
17. Защитена местност: СРЕДНАТА ПОЛЯНА
18. Защитена местност: СРЕДНОГОРЕЦ
19. Защитена местност: ТРАЯНОВА КРЕПОСТ
20. Защитена местност: ХАЙДУШКИ КЛАДЕНЕЦ

21. Защитена местност: ЧИВИРА
22. Поддържан резерват: БОГДАН
23. Природна забележителност: БРАТИЯ
24. Природна забележителност: ВОДОПАДИТЕ В М. КАЗАНИТЕ
25. Природна забележителност: ДОНКИНА ГОРА
26. Природна забележителност: САКАРАДЖА
27. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГАРВАНОВ КАМЪК
28. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГЕРЕКИНСКИ ГЪОЛ
29. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГОРАНИЦА
30. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. КИСЕЛИЦАТА
31. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ТУРЧАНОВ КАМЪК
32. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В МЕСТНОСТ АРАБУШКА ПОЛЯНА
33. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В МЕСТНОСТ ГАБРОВИЦА
34. Природна забележителност: СМИЛОВЕНЕ
35. 33 по директивата за птиците: Средна гора

4.2.1.2 Защитени зони BG 0001493 Централен Балкан - буфер. Категория: 33 по директивата за местообитанията са следните отдели и подотдели: №№ 16 б, в, 3, 4, 5, 6, 17 а, б, в, 1, 18 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 19 а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 20 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, о, п, 1, 2, 3, 21 а, б, в, г, д, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 22 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, я, б1, 9, 10, 11, 23 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, х, 1, 2, 24 а, б, в, г, д, е, з, и, к, л, н, 1, 25 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, ф, х, ц, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 26 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 27 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 28 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2, 29 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 30 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 87 в, г, д, е, ж, 1, с обща площ 1057.6 ха.

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-272 от 31.03.2021 г., бр. 46/2021 на Държавен вестник 2-2-1493-272-2021

Документи за промяна:

1. Промяна в площта - увеличаване с Решение No.811 от 16.11.2010 г., бр. 96/2010 на Държавен вестник
2. Определяне на специфични цели със Заповед No.РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на Държавен вестник
3. Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-644 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на Държавен вестник

Досие на Защитена зона (препратка):

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биоекографски регион;
2. Увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природно местообитание с код 62D0 в Алпийския и Континенталния биоекографски регион;
3. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 6210 (* важни местообитания на орхидеи), 62D0, 6430, 6520, 9180*, 91BA, 91CA, 91E0*, 91W0 и 9530* в двата биоекографски региона;
4. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 4060 и 95A0 в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биоекографски регион, и на природно местообитание с код 6510 в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биоекографски регион;
5. Подобряване на местообитанията на видовете Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и *Hamatocaulis vernicosus* в двата биоекографски региона и местообитанията на вида Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*) в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския

биогеографски регион;

6. При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техни популации;

7. Поддържане на свързаността на местообитанията на приоритетните за опазване видове *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), както и на вида Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*).

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества; 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*; 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (* важни местообитания на орхидеи); 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества; 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс; 6510 Низинни сенокосни ливади; 6520 Планински сенокосни ливади; 8150 Средноевропейски силикатни сипеи в предпланини и ниски планини; 8160 * Средноевропейски варовикови сипеи в хълмистите равнини и ниски планини; 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове; 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове; 8310 Неблагоустроени пещери; 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*; 9150 Термофилни букови гори (*Sephalanthero-Fagion*); 9170 Дъбово-габърови гори от типа *Galio-Carpinetum*; 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове; 91AA * Източни гори от космат дъб; 91BA Мизийски гори от обикновена ела; 91CA Рило-Родопски и Стара планина бялборови гори; 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Pandion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*); 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*; 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори; 91W0 Мизийски букови гори; 9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор; 95A0 Гори от бяла и черна мура;

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: бозайници - *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Дългопръст нощник (*Myotis caraccinii*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*); земноводни и влечуги - Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*); риби - Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Балкански щипок (*Sabanejewia balcanica*), Главоч (*Cottus gobio*); безгръбначни - *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Ценагрион (Ручейно пъстриче) (*Coenagrion ornatum*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), *Cucujus cinnaberinus*, Рисодец (*Rhysodes sulcatus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Четириточкова мечка пеперуда (*Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria*), Еуфидриас (*Euphydryas aurinia*), Полиоматус (*Polyommatus eroides*), Лицена (Голяма огневка) (*Lycaena dispar*), Бисерна мида (*Unio crassus*); растения - Обикновена пърчовка (*Himantoglossum caprinum*), Червено усойниче (*Echium russicum*), *Dicranum viride*, *Hamatocaulis vernicosus*, *Mannia triandra*.

Режим на дейности:

1. Забранява се провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;

2. Забранява се движение на мотоциклети, ATV, UTV и бггита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

3. Забранява се промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и

- превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
4. Забранява се разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
 5. Забранява се премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
 6. Забранява се употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
 7. Забранява се употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;
 8. Забранява се използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
 9. Забранява се използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
 10. Забранява се палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
 11. Забранява се палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1;
 12. Забранява се провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - от 1 март до 30 юни;
 13. Забранява се издаване на разрешения за строеж и всякакво строителство в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед, както и инициране, провеждане или продължаване на процедури по реда на Закона за опазване на околната среда, ЗБР, Закона за горите, Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползване на земеделските земи, Закона за устройство на територията и съответните подзаконови нормативни актове, които са предпоставка за реализация на строителство; забраната не се прилага за ремонт и реконструкция на съществуващи обекти и за изграждане, ремонт или реконструкция на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура;
 14. Забранява се търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в находищата на вида *Dicranum viride* и на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатни регистри съгласно приложения № 2 и № 3, неразделна част от настоящата заповед;
 15. Забранява се отводняване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на находищата на вида *Hamatocaulis vernicosus*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 3, неразделна част от настоящата заповед;
 16. Забранява се извеждане на сечи и изнасяне на мъртва дървесина в находищата на вида *Dicranum viride*, определени с координатен регистър съгласно приложение № 2,

неразделна част от настоящата заповед, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на местообитанията на вида;

17. Забранява се добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50 % от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета;

18. Забранява се паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;

19. Забранява се изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: АНОМИР
2. Защитена местност: БЕНКОВСКАТА ПЕЩЕРА
3. Защитена местност: БОРСУК КАЯ
4. Защитена местност: ГУРУНЧЕТО
5. Защитена местност: ДЕСЕТКАР
6. Защитена местност: ЕНИНСКОТО ЖДРЕЛО
7. Защитена местност: КАТУНА
8. Защитена местност: КОСТИНА
9. Защитена местност: КРИВАЦИТЕ
10. Защитена местност: СЕЧИ КАМЪК
11. Защитена местност: УСОЙНАТА
12. Защитена местност: ЧЕРНИЯТ РЪТ
13. Поддържан резерват: ЧАМДЖА
14. Природна забележителност: ЕВКАЯ - КАМЕННАТА КЪЩА
15. Природна забележителност: КОЗИ ДОЛ
16. Природна забележителност: МЕЧАТА ДУПКА
17. Природна забележителност: МЕЧКИТЕ
18. Природна забележителност: МИЛЕВА СТЕНА
19. Природна забележителност: ОРЛОВ КАМЪК - ЧЕРВЕНАТА СТЕНА
20. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ТОПЛЯ
21. Природна забележителност: СУЧУРУМ - водопад
22. Природна забележителност: ТОПЛАТА ДУПКА
23. Природна забележителност: ТЪРНИЧЕНСКО ПРЪСКАЛО
24. Природна забележителност: ЧЕРТИ ГРАД
25. Резерват: ЕЛЕНОВА ГОРА
26. Резерват: КАМЕНЩИЦА
27. Резерват: ЛЕШНИЦА
28. 33 по директивата за птиците: Васильовска планина
29. 33 по директивата за птиците: Централен Балкан Буфер

4.2.1.3 Защитени зони BG 0002054 Средна гора Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ 6 д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, 5, 7 11, 32 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 33 а, б, в, г, д, 1, 34 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 35 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 36 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 37 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 38 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 39 з, к, л, м, н, о, п, р, 7, 40 а, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, 1, 41 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 42 а, б, в, г, д, е, 1, 43 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 44 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 45 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 46 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 47 а, б, в, г, д,

е, ж, з, и, к, л, м, 1, 48 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 49 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 50 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 51 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 52 а, б, в, г, д, е, 53 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 54 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 55 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 56 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 57 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 58 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 59 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 60 к, л, м, о, 3, 4, 61 в, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 62 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 63 а, б, в, 1, 2, 3, 64 а, б, в, 1, 2, 65 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 66 а, б, в, г, 1, 2, 3, 67 а, б, в, г, 68 а, б, в, 69 а, б, в, г, 1, 2, 70 а, б, в, г, д, 1, 2, 71 а, б, в, г, д, 1, 72 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 73 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 74 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 75 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 76 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 77 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, р, с, т, у, ф, 2, 3, 4, 78 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 79 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 80 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 81 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 82 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 83 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 84 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 85 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 86 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 87 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, 1, 2, 88 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 89 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 90 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 91 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 92 а, б, в, г, д, е, 1, 93 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 94 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 95 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 96 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 97 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 98 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 99 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 100 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 101 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 102 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 103 а, б, в, г, 1, 2, 104 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 105 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 106 а, б, в, г, д, е, 1, 107 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 108 а, б, в, г, д, е, 109 а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 110 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 111 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 112 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 113 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 114 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, 1, 2, 3, 4, 5, 115 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 116 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 117 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 118 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 119 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 120 а, б, в, 1, 2, 3, 121 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 122 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 123 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 124 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 125 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 126 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 127 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 128 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 129 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 130 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 131 а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 132 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 133 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 134 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 135 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 136 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 137 а, б, в, 1, 2, 3, 4, 138 а, б, в, г, д, е, ж, 1, с обща площ 6063.7 ха.

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-273 от 30.03.2012 г., бр. 32/2012 на Държавен вестник 2-1-2054-273-2012

Досие на Защитена зона (препратка):

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно

рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бълбрия (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на пасища, ливади и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: БАРИКАДИТЕ
2. Защитена местност: БИЧ
3. Защитена местност: ВЕНЕЦА
4. Защитена местност: ВРАН КАМЪК
5. Защитена местност: ВЪРЛИШНИЦА
6. Защитена местност: ДУШКОВ ПЧЕЛИН
7. Защитена местност: ДЪБИТЕ-КОНСКА ПОЛЯНА
8. Защитена местност: КОНСКОТО ДЕРЕ
9. Защитена местност: МАНЗУЛ
10. Защитена местност: ОБОРИЩЕ
11. Защитена местност: СИВАТА ГРАМАДА
12. Защитена местност: СРЕДНАТА ПОЛЯНА
13. Защитена местност: СРЕДНОГОРЕЦ
14. Защитена местност: ХАЙДУШКИ КЛАДЕНЕЦ
15. Защитена местност: ЧИВИРА
16. Поддържан резерват: БОГДАН
17. Природна забележителност: БРАТИЯ
18. Природна забележителност: ДОНКИНА ГОРА
19. Природна забележителност: САКАРАДЖА
20. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГАРВАНОВ КАМЪК
21. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГЕРЕКИНСКИ ГЪОЛ
22. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ГОРАНИЦА
23. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. КИСЕЛИЦАТА
24. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В М. ТУРЧАНОВ КАМЪК
25. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В МЕСТНОСТ АРАБУШКА ПОЛЯНА
26. Природна забележителност: СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ В МЕСТНОСТ ГАБРОВИЦА
27. Природна забележителност: СМИЛОВЕНЕ
28. 33 по директивата за местообитанията: Река Стряма
29. 33 по директивата за местообитанията: Средна гора

4.2.1.4 Защитени зони BG 0002128 Централен Балкан Буфер Категория: 33 по директивата за птиците са следните отдели и подотдели: №№ 4 д, е, 5 а, е, ж, з, у, ф, х, 2, 7 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, р, с, т, у, ф, х, ц, 1, 2, 3, 8, 8 а, б, в, г, д, е, н, о, п, р, 1, 9 а, 12 а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 13 а, б, в, г, д, е, ж, 1, 16 а, б, в, г, 2, 3, 4, 5, 6, 17 а, б, в, г, 1, 18 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 19 а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 20 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, о, п, 1, 2, 3, 21 а, б, в, г, д, е, ж, о, 1, 2, 3, 4, 5,

б, 7, 22 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, я, б1, 9, 10, 11, 23 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, х, 1, 2, 24 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 25 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, с, т, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 26 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 27 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, х, ц, ч, ш, щ, ю, 1, 3, 28 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, п, 1, 2, 29 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 30 а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, у, ф, 1, с обща площ 1277.4 ха.

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-321 от 04.04.2013 г., бр. 46/2013 на Държавен вестник 2-1-2128-321-2013

Документи за промяна:

1. Определяне на специфични цели със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на Държавен вестник

2. Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-645 от 19.07.2024 г., бр. 69/2024 на Държавен вестник

Досие на Защитена зона (препратка):

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Ливаден дърдавец (*Сгех сгех*), Бухал (*Bubo bubo*), Врачова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Пернатонюга кукумявка (*Aegolius funereus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Кръстат (царски) орел (*Aquila heliaca*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) и Орел рибар (*Pandion haliaetus*);
2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Орко (*Falco subbuteo*).

Режим на дейности:

1. Забранява се използването на неселективни средства за борба с вредителите по горите и в селското стопанство;
2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
3. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения.

Припокриване (частично или пълно):

1. Защитена местност: АНОМИР
2. Защитена местност: БЕНКОВСКАТА ПЕЩЕРА
3. Защитена местност: ГУРУНЧЕТО
4. Защитена местност: ДЕСЕТКАР
5. Защитена местност: ЕНИНСКОТО ЖДРЕЛО
6. Защитена местност: КОСТИНА
7. Защитена местност: КРИВАЦИТЕ
8. Защитена местност: УСОЙНАТА
9. Защитена местност: ЧЕРНИЯТ РЪТ
10. Поддържан резерват: ЧАМДЖА

11. Природна забележителност: ЕВКАЯ - КАМЕННАТА КЪЩА
12. Природна забележителност: КОЗИ ДОЛ
13. Природна забележителност: МЕЧКИТЕ
14. Природна забележителност: ОРЛОВ КАМЪК - ЧЕРВЕНАТА СТЕНА
15. Природна забележителност: ПЕЩЕРАТА ТОПЛЯ
16. Природна забележителност: СУЧУРУМ - водопад
17. Природна забележителност: ЧЕРТИ ГРАД
18. Резерват: ЕЛЕНОВА ГОРА
19. Резерват: КАМЕНЩИЦА
20. Резерват: ЛЕШНИЦА
21. Резерват: СТАРА РЕКА
22. 33 по директивата за местообитанията: Централен Балкан - буфер
23. 33 по директивата за местообитанията: Язовир Копринка

4.2.1.5 Защитени зони BG 0000494 Централен Балкан - Категория: 33 по двете директиви е подотдел: № 16-1; с площ 0.1 ха.

Документи за обявяване:

Заповед No.РД-559 от 05.09.2008 г., бр. 84/2008 на Държавен вестник 2-3-494-559-2008

Документи за промяна:

1. Промяна в целите със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на Държавен вестник
2. Промяна в предмета на опазване със Заповед No.РД-260 от 31.03.2021 г., бр. 41/2021 на Държавен вестник

Досие на Защитена зона (препратка):

2. Цели на обявяване:
 1. Опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2.1 и т. 2.2 видове птици, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им състояние;
 2. Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.3, местообитанията на посочените в т. 2.4 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Алпийския биогеографски регион;
 3. Подобряване на състоянието на местообитанията на вида Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*);
 4. Увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природни местообитания с кодове 6230*, 62D0, 6520, 7140 и 8110;
 5. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3260, 6150, 6210 (* важни местообитания на орхидеи), 6230*, 62D0, 6520, 8110, 9170, 91CA, 9530* и 95A0;
 6. При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.3, местообитания на посочени в т. 2 видове и техни популации.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Осояд (*Pernis apivorus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Планински кеклик (*Alectoris graeca graeca*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Вrabчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогърб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Горска чучулига

(*Lullula arborea*), Полска бърбица (*Anthus campestris*), Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

3. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗБР: 3160 Естествени дистрофни езера; 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitriche-Batrachion*; 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества; 4070 * Храстови съобщества с *Pinus mugo*; 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*; 6150 Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества; 6170 Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества; 6210

Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи); 6230 * Богати на видове картюлови съобщества върху силикатен терен в планините; 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества; 6430 Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс; 6520 Планински сенокосни ливади; 7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища; 7220 * Извори с твърда вода с туфести формации (*Cratoneurion*); 8110 Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс; 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове; 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове; 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*; 8310 Неблагоустроени пещери; 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*; 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*; 9150 Термофилни букови гори (*Cephalantho-Fagion*); 9170 Дъбово-габърови гори от типа *Galio-Carpinetum*; 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове; 91BA Мизийски гори от обикновена ела; 91CA Рило-Родопски и Стара планина бялборови гори; 91W0 Мизийски букови гори; 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа; 9410 Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс (*Vaccinio-Piceetea*); 9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор; 95A0 Гори от бяла и черна мура;

4. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 2 от ЗБР: бозайници - *Кафява мечка (*Ursus arctos*), *Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*); земноводни и влечуги - Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипопашата костенурка (*Testudo hermanni*); риби - Главоч (*Cottus gobio*), Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*); безгръбначни - *Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*), Бръмбар порач (*Lucanus cervus*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Буков сечко (*Morimus funereus*), *Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Осмодерма (*Osmoderma eremita*), *Четириточкова мечка пеперуда (*Euplagia Callimorpha quadripunctaria*), Полиоматус (*Polyommatus eroides*); растения - Карпатска тоция (*Tozzia carpathica*), >, *Dicranum viride*, *Buxbaumia viridis*, *Hamatocaulis vernicosus*.

Режим на дейности:

1. Забранява се паша на домашни животни в границите на разпространение на природни местообитания с кодове 6430, 3260, 7140 и 7220;

Припокриване (частично или пълно):

1. Национален парк: ЦЕНТРАЛЕН БАЛКАН
2. Резерват: БОАТИН
3. Резерват: ДЖЕНДЕМА
4. Резерват: КОЗЯ СТЕНА
5. Резерват: ПЕЕЩИ СКАЛИ

6. Резерват: СЕВЕРЕН ДЖЕНДЕМ
7. Резерват: СОКОЛНА
8. Резерват: СТАРА РЕКА
9. Резерват: СТЕНЕТО
10. Резерват: ЦАРИЧИНА

ГЛАВА II

ДОСЕГАШНО СТОПАНИСВАНЕ

Първото устройство на горите в горскотехнически участък „Клисурски“ на основаното през 1933 г. Розинско горско стопанство е извършено през 1949 г. В тези граници е направено и второто лесоустройство през 1958 г.

През 1961 г. горскотехнически участък „Клисурски“ заедно с част от площта на горскостопанска единица „Малък Богдан“ е обособен в горско стопанство „Клисура“, на което през 1967 г. е изготвен допълнителен лесоустройствен проект.

В посочените по-горе проекти са изброени обитаващите видове дивеч и риба и накратко е описано досегашното стопанисване.

В третия по ред лесоустройствен проект на ГС „Клисура“ от 1973 г., в глави „Досегашно стопанисване“ и „Проектирани мероприятия“ все по-систематизирано и поподробно са разработени точки „Лов и риболов“.

През 1979 г. е изготвен първият ловоустройствен проект на част от района на лесничеството – едродивечовото представително ловно стопанство (ПЛС) „Богдан“ към държавното ловно стопанство (ДЛС) „Тракия“, като не е устроена останалата площ извън ПЛС.

В изготвения през 1984 г. в четвъртия лесоустройствен проект на ГС „Клисура“, като точки в глави „Досегашно стопанисване“ и „Проектирани мероприятия“ широко са застъпени ловностопанските мероприятия. По същество е изработен проформа ловоустройствен проект, в който е посочено ловностопанското райониране и са изброени обитаващите животински видове – бозайници и птици. Направена е характеристика на екологичните условия, релефа и хидрографската мрежа, на естествените хранителни условия. Направена е характеристика на дивечопригодната площ и са представени таксацията на дивеча и данните за отстрела. В табличен вид са представени ловностопанското деление по ловища, типовете местообитания по бонитети и допустимите дивечови запаси. Посочен е годишния цикъл в развитието на допустимите запаси, проектираното полово съотношение и предвидения отстрел. Направени са препоръки при изграждане на биотехническите съоразения, при стопанисване на насажденията и залесяванията.

През 1996 г. в рамките на проведената пета главна лесоустройствена ревизия на ГС „Клисура“ се изготвя втория проект за ловностопанско устройство от група с ръководител инж. О. Йосифов с който се устройват само горските територии.

В резултат на обществено-икономически промени в страната и реорганизациите в системата на горите след 1999 г. ловностопанската дейност е сведена до минимум.

През 2006 г. при изработване на поредния комплексен лесоустройствен проект на ДЛ „Клисура“ се изготвя цялостен (трети по ред) проект за ловностопанско устройство от инж. Стефан Й. Стефанов, при което е устроена цялата площ на ловностопанските райони.

Настоящият ловностопански план на ТП „ДГС Клисура“ (земл. гр. Клисура) е изработен през 2025/2026 г. във връзка с инвентаризацията на горските територии, изработването на горскостопанския план за горските територии – държавна собственост и плана за дейностите по опазване на горските територии от пожари и се явява четвърти по ред.

Проведените ловностопански мероприятия в района на дейност на ТП ДГС Клисура, в годината на теренно - проучвателните работи за настоящия ловоустройствен план и някои общи данни за стопанисването на дивеча са отразени в таблица 1.

ТАБЛИЦА №1
ПРОВЕДЕНИ ЛОВНОСТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ ПО
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ

№ по ред	Ловностопански райони	Ловностопански мероприятия Общи данни	Мярка	Изпълнение /налични
1	2	3	4	5
I	ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ			
A	ДИВЕЧОВЪДЕН УЧАСТЪК СТАРА ПЛАНИНА			
1		фуражна база		
		- дивечови ниви	дка	118
		- дивечови ливади	дка	163
2		осигурен фураж		
		- концентриран/зърнен	т	96
		-сочен/сено	т	-
		- сол	кг.	59
3		построени съоръжения		
		- кош за зърнен фураж	бр.	2
		- хранилище за дива свиня	бр.	24
		-хранилка ясла	бр	16
		- водни огледала	бр.	
		- солище за едър дивеч	бр.	18
		- капан за едър дивеч	бр.	
		-високо покрито чакало	бр	5
		- високо закрито чакало	бр.	7
5		приходи от ловностопанската дейност	лв.	
6		заболявания по дивеча по вид, година, дивеч		няма
7		щети нанасяни от дивеча – по вид, степен и райони на концентрация		в рамките на нормалното
8		регистрирани случаи на браконьерство		няма
9		отстрелян дивеч 2016-2025		
		- бл. елен	бр.	-
		-сърна	бр.	
		-елен лопатар бисд	бр.	
		-д.свиня	бр.	206
		-лисица	бр.	1
10		-налична техника	бр.	
		-леки автомобили с висока проходимост	бр.	
11		-годишни разходи за ловностопански мероприятия	лв.	
12		-годишни приходи за ловностопански мероприятия	лв.	
13		-такси	лв	
14		-услуги	лв	
15		-продажба месо	лв.	
16		регистрирани случаи на браконьерство – няма		
17		брой ловци		-
II				
Б	ДИВЕЧОВЪДЕН УЧАСТЪК СРЕДНА ГОРА			

1.		фуражна база		
		- дивечови ниви	дка	184
		-дивечови ливади	дка	700
		-ловни просеки		
2.		Осигурен фураж за подхранване на дивеча		
		Концентриран /зърнен	т	60
		сочен	т	38
		сол	кг	1600
3.		годишен разход на фураж за подхранване на дивеча	лв	
		концентриран зърно	т	
		груб		
		- ливадно сено	т	
		- сочен	т	
		-сол	кг	
4.		построени съоръжения – ежегодно		
		- автоматична хранилка за концентриран фураж	бр.	
		- високо покрито чакало	бр.	3
		-солище за едър дивеч	бр.	
-		-високо открито чакало	бр.	
		- стървилище	бр.	
		-яма за животински отпадъци	бр.	
5.		отстрел на дивеч / 10 годишно /		2016-2025
		-сърна	бр	
		- дива свиня	бр.	116
		- вълк	бр	
		-заек	бр	
		- скитащи кучета	бр.	
		- лисица	бр.	
		-чакал	бр.	
		- бялка	бр.	
6.		дивечово месо / средно годишно /	кг.	-
7.		средно годишни разходи за ловностопански мероприятия	лв.	-
8.		брой ловци	бр.	-
9.		налична техника	бр.	
		- товарни автомобили – патрул	бр.	-
		- уаз 452	бр.	-
		- леки автомобили с висока проходимост	бр.	-
10		заболявания по дивеча по вид, година, дивеч		няма
11		щети нанасяни от дивеча – по вид, степен и райони на концентрация – в рамките на допустимите		-
12		регистрирани случаи на браконьерство –		няма

В	ЛРД КЛИСУРА		
1.	фуражна база		
	- дивечови ниви	дка	
	-дивечови ливади	дка	40
	-ловни просеки		
2.	Осигурен фураж за подхранване на дивеча		
	Концентриран /зърнен	т	40
	сочен	т	
	сол	т	16
3.	годишен разход на фураж за подхранване на дивеча	лв	
	концентриран зърно	т	
	груб		
	- ливадно сено	т	
	- сочен	т	
	-сол	кг	
4.	построени съоръжения – ежегодно		
	- хранилка ясла	бр.	10
	- хранилище дива свиня	бр.	20
	-солище за едър дивеч	бр.	20
-	-високо открито чакало	бр.	
	- калище	бр.	40
	-ловна хижа/заслон	бр.	10
5.	отстрел на дивеч / 10 годишно /		2016-2025
	-сърна	бр	
	- дива свиня	бр.	1840
	- вълк	бр	
	-заек	бр	
	- скитащи кучета	бр.	
	- лисица	бр.	1414
	-чакал	бр.	
	- бялка	бр.	
6.	дивечово месо / средно годишно /	кг.	-
7.	средно годишни разходи за ловностопански мероприятия	лв.	-
8.	брой ловци	бр.	-
9.	налична техника	бр.	
	- товарни автомобили – нисан патрул	бр.	-
	- уаз 452	бр.	-
	- леки автомобили с висока проходимост	бр.	-
10	заболявания по дивеча по вид, година, дивеч		няма
11	щети нанасяни от дивеча – по вид, степен и райони на концентрация – в рамките на допустимите		-
12	регистрирани случаи на браконьерство –		няма

Стопанството е положило грижи за създаването и обработването на 302 дка дивечови ниви, почистване и косене на 903 дка дивечови ливади. Едрият дивеч е обезпечен с 196 тона концентриран фураж.

Грижите положени от служителите на ТП ДГС Клисуре са очевидни по отношение на поддържане на пътища, сграден фонд и ловностопански съоръжения.

Относно ползването на сърната има пропуски, поради което тя е надхвърлила значително допустимия запас което пък показва, че благородният елен не ѝ пречи при съвместното им съжителство.

Едрият дивеч запазва относително постоянна численост през последните години. Високата численост на вълка личи и от щетите, които нанася върху животновъдството и ловното стопанство. Като се има предвид, че за изхранването на един вълк загиват средно по 20 едри бозайника, може да се прецени величината на щетите, които би нанесла вълчатата популация, ако се допусне да върлува в района.

ТП ДГС „Клисуре“, изразходва много средства и грижи в трудната борба по спазване на ЗЛОД и ЗГ, за предотвратяване на отрицателно действащите фактори върху числеността на дивеча: браконьерство и безпокойство от туризъм, билкари, гъбари, дърводобив, върху спокойствието на дивечовите популации и тяхното принудително изтласкване от типичните местообитания по време на брачните периоди - сватбуването.

От таблицата се вижда, че половото съотношение при бл.елен е 1:1 в рамките на нормалното, при сърната 1:1, а при дивата свиня 1:1. Следователно е необходимо съотношение 1:1 да се поддържа, съгласно разработените перспективни планове и полово-възрастова структура за стопанисване на дивеча.

Съществуващата пътна мрежа в района на ТП ДГС „Клисуре“ е пригодна за провеждане на ловностопанската дейност. В годината на устройството ТП ДГС Клисуре разполага с добра и достатъчна административна и складова база, като част от нея има нужда и от периодичен ремонт. Значителни повреди върху горските насаждения и тяхното възобновяване в резултат на дивечовите гъстоти не са наблюдавани. Щетите, които дивеча нанася на селскостопанските култури са незначителни.

ТАБЛИЦА № 2
РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ ТАКСАЦИИ ПРЕЗ РЕВИЗИОННИЯ ПЕРИОД

Година	Благороден Елен			БИСД			Сърна			Заяк	Заяк контр	ФАЗАН	Яребица	Тракийски кеклик	ЧАКАЛ	ВЪЛК	ЛИСИЦА	БЯЛКА	Дива свиня			ДИВАКОТКА	ЯЗОВЕЦ	Черен пор	Ск.кучета	Ск.котки	сива врана
	М	Ж	ВС.	М	Ж	ВС.	М	Ж	ВС.										М	Ж	ВС						
I ДУ СТАРА ПЛАНИНА																											
2016	13	11	24				36	33	69	28			-		13	2	14		60	31	91						
2017	15	13	28				40	39	79	32					10	2	9		68	37	105						
2018	24	24	48				65	59	124	60					9	2	9		107	57	164						
2019	27	25	52				68	62	130	64					14	8	18		111	59	170						
2020	27	25	52				68	62	130	64					14	8	18		61	43	104						
2021	27	24	51				68	62	130	62					10	8	15		60	44	104						
2022	27	25	52				69	63	132	64					8	6	12		42	11	53						
2023	28	25	53				68	64	132	63					4	5	6		36	10	46						
2024	28	26	54				68	65	133	62					3	5	5		36	9	45						
2025	26	26	52				68	64	132	60					4	5	5		35	9	44						
2 ДУ СРЕДНА ГОРА																											
2016	23	25	48				86	68	154	52						5	10		94	58	152						
2017	22	22	44				69	75	144	55						5	11		67	73	140						
2018	23	23	46				72	77	149	54						4	11		66	73	139						
2019	23	24	47				72	78	150	54						8	18		66	72	138						

2020	23	24	47				72	78	150	54						8	18		44	68	112							
2021	23	25	48				72	77	149	52					3	6	16		44	67	111							
2022	24	25	49				71	77	148										32	47	79							
2023	24	26	50				72	75	147	54					3	3	9		32	43	75							
2024	26	25	51				73	75	148	55					2	3	10		31	42	73							
2025	26	26	52				72	73	145	54					2	3	9		30	41	71							
3 ЛРД КЛИСУРА																												
2016							18	24	42	18			30			5	2	18		18	21	39	2					
2017							25	29	54	17			22			5	4	12		28	27	55	6	7		5		
2018							39	33	72	21			20			6	2	18	12	27	18	45	5	10	10			
2019							28	32	60	30			25			12	2	18	8	27	20	47	7	9	5			
2020							26	30	56	30			25			10	2	20	10	18	15	33	4	10	5			
2021							33	38	71	45			25			10	2	15	10	20	15	35	4	12	7			
2022							27	30	57	40			20			25	2	15	10	12	10	22	5	12	6	1	2	
2023	1	3	4				23	25	48	45			30			26	3	18	10	11	10	21	6	15	7	2	4	
2024	2	4	6				26	26	52	52			32			18	4	15	10	14	12	26	7	13	8	3	4	
2025	5	6	11				24	25	49	64			48			20	3	15	10	14	12	26	7	15		4	4	

Всички проведени мероприятия с траен ефект са отразени в Таблица № 1 по ловно стопански райони.

В Държавния ловно стопански район през изтеклото десетилетие е водена занижена ловно стопанска дейност, поради липса на финансиране. Провеждана е ежегодна таксация на дивеча, частично подхранване през зимния сезон и охрана. Всички налични съоръжения са за ремонт

От същата таблица се вижда, че в ловно стопанските райони на ловните дружини се провежда необходимия минимум от ловно стопански мероприятия и се полагат грижи за дивеча. Основно мероприятията се свеждат до поддържане на по няколко декара дивечови ниви в някои от районите, ежегодна таксация на дивеча, подхранване през зимния сезон като се използват постоянни и временни съоръжения, наблюдение и отстрел.

Хранилките и чакалата са изработени от нефасониран материал и са с малък срок на годност, от порядъка на 3-4 години. Повечето са за ремонт или за цялостно подновяване. Калищата и водопоищата са стабилни. Постоянно се зареждат с обезпаразитяващи медикаменти и вода. Едродивечовите местообитания в преобладаващата си част не са устроени за провеждане на подборен отстрел на едри дивеч.

При дребния дивеч е налице увеличение на запаса от заек, но тук браконьерство указва своето негативно влияние върху вида. Запасите от яребица се увеличават. Основна причина е постоянното разселване на фермерно произведени птици и заниженото ползване. Количеството на фазана е функция на броя на разселваните птици. Висок е запасът от хищници. Запасите от чакал, лисица и скитащи кучета се поддържат общо взето в почти еднакви размери през различните години. Запасът от вълк е поносим, но при тежки зими слизат животни от територията на НП "Централен балкан" и нанасят щети на дивеча. Количеството на хищниците е и една от причините за сравнително ниския прираст при сърната и дребния дивеч спрямо бонитетните възможности.

Общо за ловно стопанските райони в района на дейност на ТП ДГС „Клисура“, може да се заключи, че здравословното състояние на дивеча е добро. Епизоотични заболявания през последните години не са отбелязани. Налице е частично опаразитяване на копитния дивеч с кожни паразити, за което своевременно се вземат необходимите ветеринарно-санитарни мерки, главно чрез даване на обезпаразитяващи медикаменти чрез солта. През последните години се залага и противочумна ваксина в хранилищата за дивата свиня.

Щетите, които нанася дивеча на горските насаждения и селскостопанската продукция са в рамките на допустимото. В отделни райони при увеличена миграция на дивата свиня, предимно през лятно-есенния сезон, се създават условия за нанасяне щети на земеделската продукция, за което се вземат и адекватни мерки от страна на горското стопанство, ловното сдружение и ползвателите на дивеча в дивечовъдния участък за тяхното ограничаване.

По отношение на рибостопанската дейност условия за разселване на пъстърва има в реките Стряма, Белещница и Селска и по-големите долове. В останалите водоеми из равнинната част на района са налице условия за развъждане на шаран, толстолоб, щука и др. видове риба. Ловното сдружение и другите ползватели към 2025 г. не стопанисват водоеми.

Любителски риболов се упражнява главно по реките и доловете. В останалите водоеми се извършва рибовъдна дейност на договорни отношения между собственика или ползвателя на всеки конкретен водоем.

Любителски риболов се упражнява главно по реките и доловете. В останалите водоеми се извършва рибовъдна дейност на договорни отношения между собственика или ползвателя на всеки конкретен водоем.

За периода 2016 – 2025 год. са съставени общо --акта, от които 306 по ЗГ и -- бр. Закона за лова и опазване на дивеча и както следва:

- няма, акта за ловуване без ловен билет.
- 0 бр. акт за неписан в разрешително за групов лов ловец.
- няма - акта за незаконен лов.
- няма - акта за незаконен риболов.

Контролът от страна на горското стопанство по отношение на стопанисването, опазването и ползването на дивеча и рибата е на необходимото ниво. Взаимодействието между Държавния орган и стопанисващите дивеча също е добро.

ГЛАВА III

ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПЛОЩТА, ХРАНИТЕЛНАТА И ЗАЩИТНА БАЗА

1. Площ – обща, дивечопригодна

Общата площ на горските територии и площите от земеделските територии ловоустроени на територията на ТП ДГС „Клисура“ (земл. гр. Клисура)q възлиза на 10190.0 ха. По вид територии тя е разпределена, както следва:

горски територии	7587.8 ха
земеделски територии	3251.4 ха
обща:	10839.2 ха
дивечопригодна	10668.6 ха
недивечопригодна	154.3+16.3 = 170.6 ха

По-подробно разпределение на площите по отдели, местообитания и предназначение може да се види в Приложение № 2 – изходна база данни към обяснителната записка.

Типове местообитания

За по-правилно бонитиране и изчисляване на допустимите дивечови запаси на основните ловностопански видове - бл.елен, сърна, дива свиня, заек, фазан, яребица, площта на всеки ловностопански район се разделя на определени типове местообитания, съобразно Наредба №18/07.10.2015 год., Приложение №29. В приложение № 2 към плана са разпределени всички площи с дървесна и храстова растителност от горските територии и дивечопригодните площи от земеделските територии. Отделните типове местообитания са обозначени с поредната номерация от бонитетната таблица за местообитанието на вида дивеч, характеристиката на местообитанието и бонитетът му.

При извършените теренно-проучвателни работи са определени следните типове местообитания, посочени в Таблица №3. Принадлежността на отделните площи към определен тип местообитание е дадена в Приложение № 2.

ТАБЛИЦА №3

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДИВЕЧОПРИГОДНАТА ПЛОЩ ПО ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ

Индекс на местообитанието	Характеристика на местообитанието	бонитет			площ	%
1	2	бе	сг	дс	3	4
	ЛОВНИ РАЙОНИ					
	1. ДУ					
	А. Горски местообитания					
	1. Благороден елен					
7.2	1.1 Преобладават	3	3	1	682.8	53.0

	склопени иглолистни култури с петна от широколистни издънки					
9.2	1.2 Преобладават нискоствъблени едвовъзрастни дъбови насаждения с единичен и групов примес до 10% от бук, габър, клен, мъждрян и др.; подлес от глог, дрян келяв габър, драка и др.; поляни и ливади под 20%	3	3	1	79.4	6.1
17,3	1.3 Високостъблена букова гора/ насажденията предимно семенни, с пълнота 0,5-0,8; зрели над 80 г. подрастно-подлесният добре изразен малина, капина	1	1	1	527.5	40.9
		2.2	2.2	1	1289.7	100
	заек					
5	Горски територии		464.0			
5	Земеделски територии		222.3			
	Общо		686.3			
	Б Земеделски земи					
индекс	В т. ч. :					
1	-обработваеми земи/ниви		8.6			
2	- ливади		1.3			
3	- пасища		209.7			
8	- пътища		2.1			
10	-недивечопригодни		7.3			
	Общо площ		229.6			
	2.ЛР Средна гора					
	А. Горски местообитания					
		бе	сг	дс	площ	%
17,3	2.1 Високостъблена букова гора/ насажденията предимно семенни, с пълнота 0,5-0,8; зрели над 80 г. подрастно-подлесният добре изразен малина, капина	1	1	1	4416.8	98.8

7.2	2.2 1.1 Преобладават склопени иглолистни култури с петна от широколистни издънки	3	3	1	54.6	1,2
		1	1	1	4471.4	100,0
	3. Заек					
5	Горски територии		303.5			
5	Земеделски територии		1002.6			
	Всичко заек		1306.1			
	Б Земеделски земи					
индекс	В т. ч. :		площ			
1	-обработваеми земи/ниви		20.7			
2	- ливади		21.0			
3	- пасища		895.4			
4	- пасища с храсти		44.6			
7	- трайни		1.3			
9	- водни площи		1.4			
10	-недивечопригодни		39.6			
	Обща площ		1024			
	3.ЛРД Клисуре					
	А. Горски местообитания					
		бе	сг	дс	площ	%
7.2	3.1 Преобладават склопени иглолистни култури с петна от широколистни издънки	3	3	1	1002.6	54.9
8.1	3.2 Преобладават чисти семенно дъбови насаждения и смесени до 10%, основно с липа габър, ясен и др.; пълнота 0.4-0.7 изразен подлесен етаж от дрян, глог, келяв габър и др.; сечищни участъци, поляни 20-50% от площта; богат тревен състав	1	1	1	76.8	4.2
9.2	3.31.2 Преобладават нискостъблени едвовъзрастни дъбови насаждения с единичен и групов примес до 10% от	3	3	1	4.4	0.2

	бук, габър, клен, мъждрян и др.; подлес от глог, дрян келяв габър, драка и др.; поляни и ливади под 20%					
11.2	3.4 Насажденията са предимно издънкови с пълнота 0.8-0.9; примес от др. широколистни 20-50% на петна; изредени участъци и несклопени иглолистни култури; подлесен етаж на петна	2	2	1	26.7	1.5
17.2	3.5 Насажденията предимно семенни, склопени, с пълнота 0.9-1.0; средновъзрастни и дозряващи 61-80 г., подрастно подлестният етаж единичен	3	3	3	42.0	2.3
17,3	3.6 Високостъблена букова гора/ насажденията предимно семенни, с пълнота 0,5- 0,8; зрели над 80 г. подрастно- подлесният добре изразен малина, капина	1	1	1	618.0	33.8
18.1	3.7 Преобладават смесени буково- габъррови и буково- горунови насаждения до 1000 м н.в.; пълнота 0.6-0.8; богат подлесен етаж и тревна покривка; откритите пространства 10-30%	2	2	2	56.1	3.1
		2.2	2.2	1		
					1826.7	100,0
	4. Заек					
5	Горски територии		210.0			
5	Земеделски територии		1892.5			
	Всичко заек		1913.5			
	5. Яребица					
4	Земеделски територии		678.0			

	Всичко яребица		678.0
	Б Земеделски земи		площ
индекс	В т. ч. :		
1	-обработваеми земи/ниви		440.2
2	- ливади		467.0
3	- пасища		380.0
4	- пасища с храсти		396.8
6	- овощни градини и др.трайни насаждения		152.4
9	- водни площи		21.2
10	-недивечопригодни		123.6
	Обща площ		1998.4

От данните в таблицата се вижда, че най-широко застъпените типове местообитания в ловностопанските райони са Високостъблена букова гора/ насажденията предимно семенни, с пълнота 0,5-0,8; зрели над 80 г. подрастно-подлесният добре изразен малина, капина, които дават основния облик на местообитанията и заедно с останалите типове определят и общия характер на дивечовите местообитания като цяло за стопанството и отделно за всеки ловностопански район. Съчетанието на различните типове местообитания, в зависимост от участието им в отделните райони, открива средни до добри условия за развъждане на благороден елен, сърна и дива свиня. Насажденията са съставени от чисти и смесени с други широколистни, предимно високостъблени средновъзрастни и зрели букови гори. Слабо са представени чистите и смесени, зрели дъбови гори с наличие на подраст (10,2%). Те осигуряват относително богата и разнообразна естествена хранителна среда през вегетационния период с относително равномерно площно разпределение, които в съчетание със силно пресечения терен и гъстите групи подраст осигуряват достатъчно укрития и места за размножаване. Като цяло производителността на местообитанията може да се определи като средна до добра. В зависимост от участието на различните типове местообитания в някои от ловищата са налице и много добри условия за развъждане на едър дивеч. Местообитанията на заека и яребицата са оценени и отнесени към най-ниските бонитети. В ЛРД Клисурса са налице и добри местообитания за развъждането на яребица в земеделските земи в полето и по долините на основните реки.

По отношение на фазана има добри условия за развъждането му в местообитанията по поречието на река Стряма.

ГЛАВА IV

ОСНОВНИ НАСОКИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ЛОВНОСТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ

1. Направление на стопанисване

Направление на стопанисване на дивеча в границите на ТП ДГС Клисурса“ гр. Клисурса ще бъде създаване на благоприятни условия за формиране, развитие и поддържане на здрави и жизнени дивечови популации от наличните ловни видове, при оптимална гъстота, полова и възрастова структура, подобряване условията за ловен туризъм, наблюдение, селекция и превръщане на подборния отстрел в основен метод за ползване на едрия дивеч, с цел достигане изискванията на ловно-стопанската наука, устойчиво управление и ползване на природните ресурси, и опазване на околната среда.

В зависимост от характера на местообитанията, пригодността за обитаване от даден вид дивеч, основното направление за стопанисване и трайността на обитаването главен вид едър дивеч ще бъдат:

Ловната площ възлиза на 10839.2 ха и включва всички гори, земи и водни площи, отговарящи на изискванията на чл. 6 от ЗЛОД и чл. 3, ал. 4 от Наредба № 6 за устройство на

горите и земите от горския фонд и на ловностопанските райони в Република България. От ловната площ 7587.8 ха са горски територии, площта на земеделските територии възлиза на 3251.4 ха.

Цялата площ е дивечопригодна с изключение на застроените и оградени терени, водните площи, елементите на транспортната инфраструктура, депата за битови отпадъци и др. в района на стопанството. Годната за целенасочено развъждане на дивеча площ възлиза на 10668.6 ха, от която горски територии 7571.5 ха и земеделски територии 3097.1 ха.

Подробното разпределение на ловната площ по ловностопански райони, отдели и вид територия е представено в приложение № 2 (Исходна база данни) към настоящия план.

- за дивеча на свобода в ЛР на ДУ главен вид дивеч ще бъде сърната, която ще се стопанисва при стопански коефициент 1,0 със съпътстващи видове благороден елен, дива свиня, заек.

-за ловностопанските райони на ЛРД главен вид дивеч ще бъде сърната, със съпътстващи видове бл.елен, дива свиня, заек, яребица, .

За постигане на поставените цели се предвиждат следните ловностопански мероприятия:

-формирание и поддържане на оптимални полови структури на запасите от едър дивеч, както и полово-възрастовите структури на запасите наброяващи над 50 животни в отделен ловностопански район.

-провеждане на мероприятия за подобряване на хранителните и защитни качества на местообитанията

-организиране площта на районите по ловища

-оптимизиране състоянието на наличните дивечови запаси.

-провеждане на мероприятия за подобряване на хранителните и защитни качества на местообитанията.

-подобряване на наличната фуражна база и разкриване на нови фуражни площи за нуждите на дивеча.

-създаване на условия за паша, водопой, подхранване и обезпаразитяване на дивеча.

-подобряване условията за наблюдение и отстрел.

-опресняване кръвта на дивеча.

-периодично задивечавање в подходящи местообитания.

-строителство на биотехнически съоръжения.

-обогатяване ловната фауна в района

-разселване на дивеч и др.

2. Ловностопанско деление

В ловностопанско отношение, територията на ловностопанските райони е разпределена по ловища с оглед правилно извършване на ловностопанските мероприятия и организацията за ползване на дивеча.

Разпределението на площта по ловностопански райони и по ловища е отразено в Таблица №4 , от приложение №2.

Таблица № 4

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПЛОЩТА ПО ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ И ЛОВИЩА

Ловностопански район, Ловище	Площ /ха/	В т.ч.			
		ГТ (ха)	Отдели №	Зем. терит., водни пл.и др. (ха)	№ По начин на трайно ползване
I. ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН					
1. ДУ СТАРА ПЛАНИНА					
I ловище СОКОЛОВО	1518.7	1289.7	4,5,7,8,12,13,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29 30	229.0	1,2,3,8,10
2.ДУ СРЕДНА ГОРА					

1. ловище МАГАРЕШКО	1652.6	1141.6	32,33,34,35,36,44,45,46,47,48,49,50,51,52,53,54,55, 56,57	510.7	1,2,3,4,7,10
2 ловище ВЪРЛИШНИЦА	863.3	741.0	64,65,66,67,68,69,70,71,72,79,80,81,82,83,84,	122.3	1,2,3,8,10
3. ловище ДЕБЕЛ ДЕЛ	1492.1	1244.5	90,91,92,93,94,95,96,97,98,99,100,101,102,103,104, 105,106,107,108,109,110,111	247.6	1,2,3,4,9,10
4. ловище БОРИМЕЧКА	1487.7	1344.3	114,115,116,117,118,119,120,121,122,123,124,125,126 127,128,129,130,131,132,133,134,135,136,137,138	143.4	1,2,3,10
ВСИЧКО ДУ	5495.7	4471.7		1024.0	
3.ЛРД КЛИСУРА					
1. ловище Богородишки дол	885.1	462.8	37,38,39,40,41,42,43	422.1	1,2,3,4,6,10
2 ловище СТРЯМА	1062.1	214.3	7ч,8ч,12ч,13ч,16ч,17ч,18ч,19ч,20ч,21ч,22ч,23ч,27ч,28ч 30,37,60,77,85,87,158,	847.8	1,2,3,4,6,9, 10
3 ловище КОРИЯТА	1030.3	391.7	82,85,86,87ч,88,89,9,112,113,114	638.4	1,2,3,4,6,9 10
4 ловище КАПАРОВИЦА	848.0	757.9	57,58,59,60,61,62,63,64ч,72ч,73,74,75,76,77,78	90.1	1,2,3,4,6,9, 10
ВСИЧКО ЛР С	3825.5	1826.7		1998.4	
ОБЩО ТП ДГС	10839.2	7587.8		3251.4	

Таблица №4-1

Ловно стопански район (ЛР)	Горски територ	Земедел територ	Общо ЛР	Недивеч в ГТ	Недивеч в ЗТ	Дивечно- пригодни
ловище:	х е к т а р и :					
1	2	3	4	5	6	7
ДУ „СТАРА ПЛАНИНА ”						
1.Ловище Соколово	1289.7	229,0	1518.7	-	7.3	1511.4
ДУ „СРЕДНА ГОРА“						
1.Ловище Магарешко	1141.6	510.7	1652,3	-	19,3	1633,0
2.Ловище Върлишница	741.0	122,3	863.3	-	2,1	861,2
3.Ловище Дебел дел	1244.5	247.6	1492.1	-	8,3	1485.8
4.Ловище Боримечка	1344.3	143,4	1487,7	-	9,9	1477.8
Общо	4471.4	1024,0	5495.4	-	39.6	5456.1
ЛРД „КЛИСУРА”						
1 ловище Богородишки дол	462.8	422,1	884.9	-	29,5	855,4
2 ловище Стряма	214.3	847.8	1062.1	6,0	47,2	1008,9
3 ловище Корията	391.7	638.4	1030,1	10,3	29.1	990.7
4 ловище Капаровица	757.9	90.1	848,0	-	1,5	846.5
Общо	1826.7	1998.4	3825.1	16,3	107.3	3701.4
Общо ловни райони:	7587.8	3251.4	10839.2	16,3	154.3	10668.6

За територията на ловно стопанските райони са изготвени карти на планираните мероприятия в М 1:10 000 съвпадащи с картите на горските територии, на които са отразени ловно стопанските мероприятия в тези територии и цялостна карта в М 1: 25 000, на която са отразени всички планирани мероприятия, както и разпределението по ловища. Границите на ловищата са определени по трайни теренни форми и са съобразени с теренните особености и до известна степен с досегашното разпределение по ловища.

За земеделските територии и водните площи всеки от номерата в таблица №4 се отразява какви територии по трайно ползване на земите са включени в тях, както следва:

- №1 – обработваеми земи
- №2 – ливади
- №3 – пасища
- №4 – пасища с храсти
- №5 – лозя

- №6 – овощни градини и други трайни насаждения
 №7 – трайни укрития
 №8 – полски пътища
 №9 – водни площи
 №10- недивечопригодни площи

Площта на съответната територия е отразена в предходната Таблица №4 и Приложение №2. На картния материал е обозначена със съответен цвят и условен знак.

ГЛАВА V ПЛАНИРАНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Разпределението на общата дивечопригодна площ по пригодност за обитаване от отделните видове дивеч

Разпределението на общата дивечопригодна площ по пригодност за обитаване от отделните видове дивеч е направено съобразно биологическите им изисквания, начините на стопанисване и изискванията за бонитиране на местообитанията.

За главен вид дивеч и в двата ловностопански района е определен сърната, със съпътстващи видове в ДУ Стара планина - благороден елен, сърна, дива свиня и заек и в ЛУ Средна гора – благороден елен, дива свиня, заек. В ЛРД Клисуре за развитието на запасите от благороден елен, сърна и дива свиня, заек, яребица, фазан са подходящи всички типове горски местообитания. Пригодната площ за благородния елен е определена в рамките на ДУ. Запаси от тези три вида върху земеделските земи няма да бъдат начислявани.

За заека е пригодна цялата дивечопригодна площ на ловностопанските райони, с изключение на водните площи.

За дивата свиня е пригодна цялата дивечопригодна площ на ловностопанските райони, с изключение на водните площи.

В ловностопанския район са налице и добри местообитания за развъждането на яребица в част от горските територии и земеделските земи и по долините на основните реки. Пригодната им площ е определена в рамките на откритите местообитания в 1,2,3,4,5,6,10 ловища, без водните площи.

Мечката е защитен вид, но при всички случаи запасът и подлежи на управление и то не би могло да се осъществи без лицата стопанисващи дивеча. Пригодната и площ за развъждане се припокрива до голяма степен с тази на благородния елен и то само в горския фонд. В настоящия план единствено ще бъде посочена производителността на местообитанията и оптималния допустим запас за района на дейност на държавното горско стопанство, като отправна точка за управлението на запаса и.

В Таблица №5 е посочено разпределението на пригодната площ по видове дивеч, като са посочени средните бонитети.

Таблица № 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ПРИГОДНАТА ПЛОЩ ПО ВИДОВЕ ДИВЕЧ И ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ

Ловностопански район, вид дивеч	Пригодна площ ха	Среден бонитет
1. СЪРНА		
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН		
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	1289.7	2.2
2.ДУ СРЕДНА ГОРА	4471.4	1
3.ЛРД КЛИСУРА	1810.4	2.2
ОБЩО СЪРНА	7571.5	
2. БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН		
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН		
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	1289.7	2.2
2. ДУ СРЕДНА ГОРА	4471.4	1
3.ЛРД КЛИСУРА	1810.4	2.2

ОБЩО БЛГОРОДЕН ЕЛЕН	7571.5	
3. ДИВА СВИНЯ		
ЛОВНОСТОПАНСК РАЙОН		
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	1289.7	1
2. ДУ СРЕДНА ГОРА	4471.4	1
3.ЛРД КЛИСУРА	1810.4	1
ОБЩО ДИВА СВИНЯ	7571.5	
4. ЗАЕК		
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН		
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	686.3	V
2. ДУ СРЕДНА ГОРА	1306.1	V
3.ЛРД КЛИСУРА	1913.5	V
ОБЩО ЗАЕК	3905.9	
5. ЯРЕБИЦА		
3.ЛРД КЛИСУРА	678.0	IV
ОБЩО ЯРЕБИЦА	678	

Бонитирането на местообитанията на сърната, благородния елен, дивата свиня, заека, яребицата е извършено съгласно изискванията на Наредбата за бонитиране на дивечовите местообитания по съответните бонитетни характеристики и таблици.

За сърната съответно по типовете местообитания с индекси, 7.2,8.1,9.2,11.2,17.3,17.2, 18.1.

За благороден елен съответно по типовете местообитания с индекси, 7.2,8.1,9.2,11.2, 17.3,17.2, 18.1.

Местообитанията за дивата свиня са извършени по таблица №1 от Приложение №29 от Наредба №18 с бонитети 1.

Бонитетът за заека в горските масиви е определен директно на пети, обитава цялата дивечопригодна площ в земеделските територии, както и пръснатите сред земеделските земи маломерни гори. Среща се в обработваемите площи, пустеещите земи, разкъсаните горски комплекс, новосъздадените горски култури и др., като предпочита южните, припечни склонове.

Местообитанията на яребицата са с производителност от четвърти бонитет. Яребицата предпочита обработваемите площи, разкъсани от многобройни по-малки или по-големи групи от дървесно-храстова растителност, служеща ѝ за убежище. Обитава също така лозя, пустеещи площи и малки горички, като избягва обширните блокове, заети от монокултури. Не се среща във вътрешността на горите. От особена важност за яребицата е наличието на постоянни водоизточници - непресъхващи дерета, потоци, напоителни канали, микроязовири и др. При определянето на средния бонитет за дребния дивеч е отчетена и степента на пашата на домашни животни, която в определени райони е с интензивност до 50%, както и средната дебелина на снежната покривка през зимния сезон, която е между 40 до 60 см.

2.ДОПУСТИМИ ЗАПАСИ И ПЕРСПЕКТИВА ЗА РАЗВИТИЕТО ИМ

Въз основа на извършеното бонитиране, определените пригодни площи и съобразно начините на стопанисване на дивеча са определени допустимите запаси за главния и съпътстващите видове дивеч, отразени в таблица №6.

ТАБЛИЦА № 6
ДОПУСТИМИ ДИВЕЧОВИ ЗАПАСИ

Вид дивеч Ловностопански	Действителен запас 2025г./ бр.	Дивечопригодна	Бонитет	Нормален запас – бр.	С т о	Допустим запас
-----------------------------	--------------------------------------	----------------	---------	-------------------------	-------------	-------------------

район		площ в ха.		На 100 ха	Всичко	п а н с к и К	бр.
1. СЪРНА							
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН							
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	132	1289.7	II/2.2/	7.1	92	1	92
2.ДУ СРЕДНА ГОРА	145	4471.4	I/1.02/	9	402	1	402
3.ЛРД КЛИСУРА	49	1810.4	II/ 2.2/	7.1	128	1	128
ОБЩО СЪРНА		7571.5					622
2.БЛАГАРОДЕН ЕЛЕН							
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН							
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	52	1289.7	II/2.2/	1.4	18	1	18
2.ДУ СРЕДНА ГОРА	52	4471.4	I/1.02/	2	89	1	89
3.ЛРД КЛИСУРА	11	1810.4	II/ 2.2/	1.4	25	1	25
ОБЩО БЛ.ЕЛЕН		7571.5					132
3. ДИВА СВИНЯ							
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	44	1289.7	I	1.5	19	1,0	19
2.ДУ СРЕДНА ГОРА	71	4471.4	I	1.5	67	1.0	67
3.ЛРД КЛИСУРА	26	1810.4	I	1.5	27	1.0	27
ОБЩО ДИВА СВИНЯ		7571.5		1.5	113	1	113
4. ЗАЕК							
1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА	60	686.3	V	4	27	1,0	27
2.ДУ СРЕДНА ГОРА	54	1306.1	V	4	52	1,0	52
3.ЛРД КЛИСУРА	64	1913.5	V	4	77	1.0	77
ОБЩО ЗАЕК		3905.9			156		156
5. ЯРЕБИЦА							
3.ЛРД КЛИСУРА	48	678.0	IV	9	61	1	61
ОБЩО ЯРЕБИЦА		678					
			I				

Допустимите запаси за главния и съпътстващите видове дивеч са определени на базата на извършеното бонитиране на местообитанията и съобразно начина на стопанисване на дивеча. Те са посочени съответно по ЛР. За всички видове са предвидени допустими дивечови запаси в рамките на нормалните (стопански коефициент-Кст.=1). Перспективното развитие на дивечовите запаси, стопанисвани на територията на на ТП ДГС Клисура“, през следващия 10 годишен период е отразено в таблица 11. Предвижда се достигане на допустимите дивечови запаси чрез поддържане на половото съотношение с превес на женските животни, след което постепенно ще се нормализира до 1:1 с оглед осигуряване на здрави и жизнени популации, способни да произведат трофеи с високи качествени показатели. Подхранването на дивеча трябва да е с продължителност 90 дни, като се спазват всички изисквания на Закона за лова и опазване на дивеча чл.39 и Правилника за приложение на закона за лова и опазване на дивеча. Посочената перспектива ще стане възможна само при изпълнение на планираните ловностопански мероприятия. В зависимост от влиянието на конкретните биотични и абиотични фактори върху действителните запаси, следва да се коригира предвиденото годишно ползване. Възможният ежегоден отстрел по видове дивеч за всеки ловностопански район при достигнати допустими запаси е посочен в таблица №6.

Едно от най-важните мероприятия през следващото десетилетие ще бъде подобряване работата с охраната на дивеча и свеждане(подтискване, пресиране) количеството на хищниците до минимум.

Необходимо е перспективата да се проверява и коригира-актуализира в зависимост от целогодишното наблюдение на дивеча, ежегодна таксация и съответна корекция на плана за отстрел от настоящия план. Разбира се, не са изключени и екстремни стойности на отпада и прираста вследствие на тежки зими, епидемични заболявания, хищници или браконьерство, които неминуемо ще повлияят и върху планирания отстрел. . Във всеки случай насоката на стопанисване трябва да се придържа в посочените граници. В зависимост от влиянието на конкретните биотични и абиотични фактори върху действителните запаси, следва да се коригира предвиденото годишно ползване.

Тъй като района на дейност на ТП ДГС „Клисура“, Необходимо е да се посочат и допустимите плътности на най-едрия хищник, обитаващ района на стопанството – вълка и основния му конкурент – чакала, тъй като тяхната численост е от критично значение за развитието на дивечовите популации, да организира, изгради и поддържа на отдалечени от населените места и често посещавани местности стървилище с чакало за хищници от м.септември (началото на формиране на глутниците) до края на м. март(начало на размножителния период).

Размерът на териториите на вълците зависи от това, колко плячка има в тях и може да варира от само 30 км² до стотици км², ако плячката е оскъдна. Популацията на вълците в даден район е пряко свързана с общото тегло на плячката им. Чакала е широко разпространен в райони с оптимално съчетание на храна и укрития. Обитаваната площ от една двойка може да бъде достатъчно голяма, за да приюти и потомството - младите животни, докато основат собствено семейство и намерят своя собствена територия.

За изхранването на един вълк годишно загиват около 20 бр. едър дивеч (Железнов Н., 1995 г.), като най-уязвими са сърната и приплодите на дивата свиня. Вълкът би могъл да изяде до 10 кг месо, а при нормални условия дневната му потребност е 2 кг (ст. н. с. д-р Г. Марков, ст. н. с. д-р Гр. Григоров). По отношение на храната чакалът е непретенциозен, като менюто му включва широка хранителна база - от плодове и насекоми до малки копитни, вкл. мърша. С високата си численост нанася сериозни щети на дребния дивеч – заека, яребицата и унищожава приплодите на сърната.

Допустимата плътност на вълка във планинската зона е 0,07 бр./1000 ха (горна граница), което означава, че на територията на стопанството не трябва да се допуска трайно настаняване на вълка. Допустимата плътност на чакала в зоната на взаимодействие с вълка – горските територии е 0,1 бр./1000 ха (долна граница). Върху земеделските територии допустимата плътност е 0,3 бр./1000 ха (горна граница), т. е. количеството на чакала трябва да се ограничи до максимум една размножаваща се двойка.

За фазана са бонитирани само най-типичните местообитания и определеният запас е в рамките на нормалния. Допустимите запаси са определени в долната граница на бонитетните възможности. Достигането и поддържането на определените допустими запаси е свързано изцяло с разселването на птици в тях. Това пък от своя страна е в зависимост от производството на този фазан и финансовите възможности на ловните дружини, респективно на ловните сдружения. Така че определения допустим запас за фазана трябва да се разглежда основно като една концепция за развитие, а не като задължително за изпълнение мероприятие през конкретната година.

При мечката, както бе посочено в предходната точка, производителността на местообитанията е между първи и втори бонитет по бонитетната характеристика на Р.Гънчев, което означава че запасът и не трябва да надвишава 1 брой на 1000 ха площ или 8 мечки за района на дейност на стопанството.

3 .ФОРМИРАНЕ НА ЕДРОДИВЕЧОВИТЕ ЗАПАСИ ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ

За създаване и поддържане на здрави и жизнени запаси от едър дивеч с елитни екземпляри, от които ще могат да се добиват трофеи с ценни качества, както и за увеличаване средното тегло на отделните животни е необходимо да се поддържа оптимално полово и възрастово съотношение в определените запаси.

Отразените във фигурите проценти се отнасят за общия допустим запас. Със знак “+” е посочен процентът на наличните живи индивиди след провеждане на отстрела, а със знак “0” - процента на предвидените за отстрел и отпад, равен на ежегодния прираст.

Броят на животните по пол и възрастови групи е даден в съответните таблици.

За да се осъществи принципа на постоянство и равномерност в ползването трябва да се спазва проектираната средна отстрелна възраст (В₀), която при достигнат допустим запас е в пряка обратно - пропорционална зависимост с коефициента на прираст за(отнесен към) общия запас: Постигането и поддържането на препоръчителните полови и възрастови структури на

едродивечовите запаси ще се осъществява чрез естествения прираст, селекционния отстрел и улова на жив дивеч за разселване в други райони.

$$Bo = \frac{1}{K. \text{прираст спрямо общия запас}} \\ X = \frac{(фBo - Bo)}{Bo}$$

Където: ф Bo – фактическата средна отстрелна възраст.

Bo – планирана средна отстрелна възраст.

За да стане възможно проследяването на динамиката на развитие на отделните популации, задължително условие, освен пролетната таксация, е и воденето на дневници за наблюдение на дивеча от ръководителите на охранителните участъци. В тях трябва да се отразява не само бройката на животните, но и пола, възрастта и състоянието им.

А. БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН

Целта при стопанисването на благородния елен ще бъде развитие на запаса и достигане на допустимия запас, от здрави и жизнени животни, подобряване трофейните качества на мъжките екземпляри, добив на трофеи и дивечово месо.

Таблица 7

Популация на Благороден елен						Оптимална структура ТП ДГС „Клисура				
ДУ допустим запас 18 бр.						Цел:- Здрава и жизнена популация				
ДУ допустим запас 89 бр						ОБЩЖ135				
ЛРД допустим запас 25 бр.										
МЪЖКИ						ЖЕНСКИ				
ГОДИНИ										
0 12										
+ 11										
0+ 10 00										
0 ++ 9 +00										
0++ 8 +++										
+++ 7 ++++										
+++ 6 ++++										
0+++ 5 +++++										
0+++ 4 +++++0										
00++++ 3 +++++00										
000++++++ 2 +++++000										
00000++++++ 1 +++++++										
000++++++ 0 +++++++00000										
:						:				
%						%				
15 10 5						5 10 15				
полово съотношение: М : Ж 1 : 1										
коефициент на прираст						0,28 върху всички женски				
троф.зряла възраст						12 год. Мъжки, 10 год. Женски				
средна възраст						4,2 год. Мъжки, 4,2 год.женски 4,2 год.общо				
отстрелна възраст						3,6 год. Мъжки, 3,6 год.женски 3,6 год.общо				
ДУ	Стара планина	М ъ ж к и				Ж е н с к и				
	възрастова група	възраст	допустим запас	отстрел и отпад		възраст	допустим запас	отстрел и отпад		
	години	%	бр.	%	бр.	години	%	бр.	%	бр
	приплоди	-	-	-	2 1	-	-	-	3 1	
	шилари	1	12	3	3 1	-	-	-	-	-
	млади	2 - 4	19	5	5 1	1	11	2	3 1	
	средновъзр.	5 - 7	10	3	1 -	-	-	-	-	-
	зрели	8 - 15	9	3	3 1	2-10	39	7	8 2	

Общо:		50	9	14	4	50	9	14	4	
ДУ СРЕДНА ГОРА		М ъ ж к и				Ж е н с к и				
възрастова група	възраст	допустим запас	отстрел и отпад		възраст	допустим запас	отстрел и отпад			
	години	%	бр.	%	бр.	години	%	бр.	%	бр.
приплоди	-	-	-	2	2	-	-	-	3	3
шилари	1	12	10	3	3	-	-	-	-	-
млади	2 - 4	19	17	5	4	1	11	10	3	3
средновъзр.	5 - 7	10	9	1	1	-	-	-	-	-
зрели	8 - 15	9	8	3	2	2-10	39	34	8	6
Общо:		50	44	14	12	50	44	14	12	

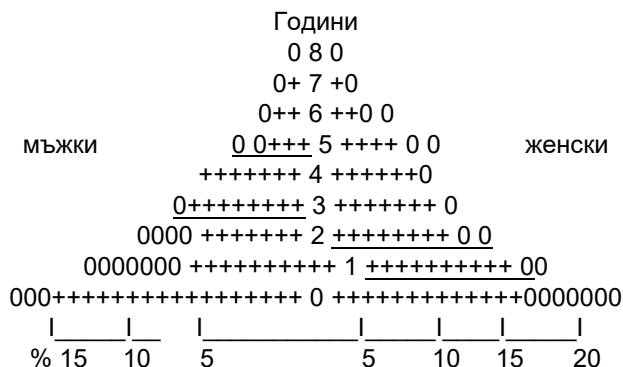
ЛРД	КЛИСУРА		М ъ ж к и			Ж е н с к и					
	възрастова група	възраст	допустим запас	отстрел и отпад		възраст	допустим запас	отстрел и отпад			
		години	%	бр.	%	бр.	години	%	бр.	%	бр.
	приплоди	-	-	-	2	-	-	-	3	1	
	шилари	1	12	3	3	1	-	-	-	-	
	млади	2 - 4	19	5	5	1	1	11	3	3	1
	средновъзр.	5 - 7	10	3	1	-	-	-	-	-	
	зрели	8 - 15	9	2	3	1	2-10	39	10	8	1
	Общо:		50	13	14	3	50	12	14	3	

Б. СЪРНА

Основната цел при стопанисването на сърната е свързано с формирането на запаса по брой, пол и възраст, подобряване трофейните качества на мъжките екземпляри и осигуряване на равномерно и устойчиво ползване. Планираната структура е отразена на фиг. 2 и в таблица № 8.

Популация на СЪРНАТА ДУ допустим запас 92 бр. ДУ допустим запас 402 бр ЛРД допустим запас 1286бр.	Оптимална структура ТП ДГС „Клисура“ Цел:- Здрава и жизнена популация
--	--

Фигура 2

Полово съотношение 1:1.2

Прираст върху общия запас – 40 %

Пределна възраст - 8 год.

Средна възраст - м - 2.8 г.; ж - 3.2 г.; на запаса - 3.0 г.

Средна отстрелна възраст - м - 2.6 г.; ж - 2.4 г.; на запаса - 2.5 г.

Таблица № 8

ПЛАН НА ПОЛОВА И ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА ЗАПАСА ОТ СЪРНА

Възрастова група	МЪЖКИ					ЖЕНСКИ				
	Годи ни	Допустим запас		Отстрел и отпад		Годи ни	Допустим запас		Отстрел и отпад	
		%	Броя	%	Броя		%		%	
ДУ Стара планина										
Приплоди				3	3				8	7
Млади	1-2	28	26	11	10	1	12	11	2	2
Средно възрастни	3-4	11	10	1	1					
Зрели	5-8	11	10	5	4	2-8	38	35	10	9
Всичко		50	46	20	18		50	46	20	18
ДУСредна гора										
Приплоди				3	12				8	32
Млади	1-2	28	113	11	44	1	12	48	2	8
Средно възрастни	3-4	11	44	1	4					
Зрели	5-8	11	44	5	20	2-8	38	153	10	40
Всичко		50	201	20	80		50	201	20	80
ЛРД										
Приплоди				3	8				8	20
Млади	1-2	28	72	11	28	1	12	30	2	5
Средно възрастни	3-4	11	28	1	3					
Зрели	5-8	11	28	5	12	2-8	38	98	10	26
Всичко		50	128	20	51		50	128	20	51

При достигнат допустим запас и поддържане на тази структура ежегодно в ловностопанските райони от района на дейност на ТП ДГС ще могат да се отстрелват до 36 трофейно зрели сръндака. Съответно 24 в ДУ и 12 в ЛРД. Общият отстрел в тези райони не трябва да надхвърля 18+80+51 / 149+149 = 298 броя сърни.

В. ДИВА СВИНЯ

Популация на ДИВА СВИНЯ	Оптимална структура ТП ДГС „Клисура“
ДУ допустим запас 19 бр.	Цел:- Здрава и жизнена популация
ДУ допустим запас 67 бр.	
ЛР допустим запас 27 бр	ОБЩО 113

Целите са: поддържане на нормален запас и недопускане щети на селскостопанската продукция; Добив на дивечово месо и трофеи.

Структура на запаса от дива свиня в ловностопанските райони .Планираната полова и възрастова структура на запаса е посочена на фиг. 3 и в таблица 9.

Години

0 8

Средна отстрелна възраст - 1.0 г. общо.

ПЛАН НА ПОЛОВА И ВЪЗРАСТОВА СТРУКТУРА НА ЗАПАСА ОТ ДИВА СВИНЯ

За дребния дивеч структуриране на запаса не се извършва. Планът за отстрел трябва да бъде такъв, че броят на отстреляните животни да се променя всяка следваща година плавно, без резки колебания, като в рамките на ревизионния период достигне оптималния.

Предвидените за ежегоден отстрел животни по възрастови групи при достигнат допустим запас са посочени в таблиците. При промяна в резултат на различни обстоятелства ще се получи отклонение от проектната средна възраст на съответната популация. Това от своя страна води до промяна на прираста и възрастовата структура.

За да се осигури ритмичен ежегоден отстрел на даден вид дивеч не е достатъчно само достигане на планираната оптимална структура. Необходимо е и контролирането ѝ чрез пролетна и есенна таксация, както и с целогодишно наблюдение на дивеча. Поддържането на популационната структура в оптимални граници трябва да бъде гарантирано най-малко до края на ревизионния период.

Ако пролетната таксация установи непланирано чувствително намаляване на дивеча поради екстремни природни условия или антропогенно въздействие, величината на загубите се изважда от ползването, предвидено за текущата, а при необходимост и за следващите години.

За да стане възможно проследяването на динамиката в развитието на отделните популации, стопанисващите дивеча трябва да следи и основните параметри на популационната структура - полово и възрастово съотношение, коефициент на прираст, физическо състояние и др. В този смисъл е препоръчително да се попълват и дневници за резултатите от наблюденията на дивечовите запаси.

Селекционния отстрел трябва да се извършва от добре подготвени и имащи право на целогодишен подборен отстрел лица. Трофейния отстрел да се извършва само при задължителното присъствие на отговорното длъжностно лице.

Формирането на подходящите полови и възрастови структури на дивечовите запаси е важна мярка и за предотвратяване на повредите върху горскодървесната растителност.

Поради факта, че женските животни имат по-голяма склонност към прехапване на фиданките и белене на кората на дървесните видове, редуцирането на тяхната численост се отразява благоприятно върху ограничаване на повредите. Ето защо е необходимо във всеки ловностопански район половото съотношение (м:ж) да се регулира до 1:1. С тази мярка се постига двоен ефект - ограничават се повредите и се подобрява качеството на дивечовите запаси.

Освен половото е необходимо да се регулира и възрастовото съотношение. Установено е, че старите женски екземпляри първи започват да вредят и предават този си навик на по-младите (Стенин Г., 1985 г.). Това налага при подборния отстрел те да бъдат отстрелвани с предимство, още повече че отстраняването им е от полза на запаса.

ТАБЛИЦА № 10
ПЕРСПЕКТИВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ДИВЕЧОВИТЕ ЗАПАСИ

Вид дивеч	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Всичко
І. БЛАГОРОДЕН ЕЛЕН											
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ											
1. ДУ Стара планина											
Пролетен запас	52	39	30	26	22	18	18	18	18	18	
М:ж	26:26	20:19	15:15	13:13	11:11	9:9	9:9	9:9	9:9	9:9	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	
Приплоди	14	10	8	7	6	5	5	5	5	5	
М:ж	7:7	5:5	4:4	4:3	3:3	3:2	3:2	3:2	3:2	3:2	
Есенен запас	66	49	38	33	28	23	23	23	23	23	23
М:ж	33:33	25:24	19:19	17:16	14:14	12:11	11:12	12:11	11:12	12:11	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	7	5	4	3	3	2	2	2	2	2	
М:ж	4:3	3:2	2:2	2:1	1:2	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
Доставен дивеч											

М:ж											
Отстрел	20	14	8	8	4	3	3	3	3	3	69
М:ж	10:10	7:7	4:4	4:4	2:2	2:1	1:2	2:1	1:2	2:1	35:34
2.ДУ Средна гора											
Пролетен запас	52	59	68	78	89	89	89	89	89	89	
М:ж	26:26	30:29	34:34	39:39	15:14	15:14	15:14	15:14	15:14	15:14	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	
Приплоди	14	17	19	22	25	25	25	25	25	25	
М:ж	7:7	3:3	10:9	11:11	13:12	13:12	13:12	13:12	13:12	13:12	
Есенен запас	66	76	87	100	114	114	114	114	114	114	114
М:ж	33:33	38:38	44:43	50:50	57:57	57:57	57:57	57:57	57:57	57:57	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	7	8	9	10	11	11	11	11	11	11	100
М:ж	4:3	4:4	5:4	5:5	5:6	6:5	5:6	6:5	5:6	6:5	50:50
Доставен дивеч											
М:ж											
Отстрел				1	14	14	14	14	14	14	85
М:ж				1:0	7:7	7:7	7:7	7:7	7:7	7:7	43:42
3. ЛРД КЛИСУРА											
Пролетен запас	11	13	16	19	23	25	25	25	25	25	
М:ж	5:6	6:7	8:8	9:10	11:12	12:13	12:13	12:13	12:13	12:13	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.31	0.31	0.31	0.30	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	0.28	
Приплоди	3	4	5	6	7	7	7	7	7	7	
М:ж	1:2	2:2	2:3	3:3	3:4	4:3	4:3	4:3	4:3	4:3	
Есенен запас	14	17	21	25	30	32	32	32	32	32	32
М:ж	7:7	8:9	10:11	12:13	15:15	16:16	16:16	16:16	16:16	16:16	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	
М:ж	0:1	0:1	1:1	1:1	1:2	2:1	2:1	2:1	2:1	2:1	
Доставен дивеч											
М:ж											
Отстрел	-	-	-	-	2	4	4	4	4	4	22
М:ж	-	-	-	-	1:1	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	11:11
II. СЪРНА											
ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ											
1.ДУ Стара планина											
Пролетен запас	132	113	100	92	92	92	92	92	92	92	
М:ж	68:64	57:56	50:50	46:46	46:46	46:46	46:46	46:46	46:46	46:46	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	
Приплоди	59	51	45	42	42	42	42	42	42	42	
М:ж	29:30	26:25	23:22	21:21	21:21	21:21	21:21	21:21	21:21	21:21	
Есенен запас	191	164	145	134	134	134	134	134	134	134	134
М:ж	95:96	82:82	73:72	67:67	67:67	67:67	67:67	67:67	67:67	67:67	
% на отпад	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
Отпад	38	32	29	26	26	26	26	26	26	26	

М:ж	19:19	16:16	15:14	13:13	13:13	13:13	13:13	13:13	13:13	13:13	
Отстрел	40	32	24	16	16	16	16	16	16	16	208
М:ж	20:20	16:16	12:12	8:8	8:8	8:8	8:8	8:8	8:8	8:8	104:104

2. ДУ СРЕДНА ГОРА

Пролетен Запас	145	195	264	356	402	402	402	402	402	402	
М:ж	72:73	97:98	132:132	178:178	201:201	201:201	201:201	201:201	201:201	201:201	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	
Приплоди	72	98	132	178	201	201	201	201	201	201	
М:ж	36:36	49:49	66:66	89:89	101:100	101:100	101:100	101:100	101:100	101:100	
Есенен запас	217	293	396	534	603	603	603	603	603	603	603
М:ж	108:109	146:147	198:198	267:267	302:301	302:301	302:301	302:301	302:301	302:301	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	22	29	40	54	60	60	60	60	60	60	
М:ж	11:11	15:14	20:20	27:26	30:30	30:30	30:30	30:30	30:30	30:30	
Отстрел				78	141	141	141	141	141	141	924
М:ж				39:39	71:70	71:70	71:70	71:70	71:70	70:71	464:460

3.ЛРД КЛИСУРА

Пролетен запас	49	58	68	78	92	108	126	128	128	128	
М:ж	24:25	29:29	34:34	39:39	46:46	54:54	63:63	64:64	64:64	64:64	
Полово съотнош.	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.48	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	0.45	
Приплоди	24	26	30	36	42	48	56	58	58	58	
М:ж	12:12	13:13	15:15	18:18	21:21	24:24	28:28	29:29	29:29	29:29	
Есенен запас	73	84	98	114	134	156	182	186	186	186	186
М:ж	36:37	42:42	49:49	57:57	67:67	78:78	91:91	93:93	93:93	93:93	
% на отпад	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	
Отпад	15	16	20	22	26	30	36	36	36	36	
М:ж	7:8	8:8	10:10	11:11	13:13	15:15	18:18	18:18	18:18	18:18	
Отстрел	-	-	-	-	-	-	18	22	22	22	84
М:ж	-	-	-	-			9:9	11:11	11:11	11:11	42:42

Дива свиня

1.ДУ СТАРА ПЛАНИНА

Пролетен запас	44	37	25	19	19	19	19	19	19	19	
М:ж	35:9	26:11	13:12	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	

Полово съотнош.	2.5:1	1.3:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.8	0.8	0.8	1	1	1	1	1	1	1	
Приплоди	35	29	20	19	19	19	19	19	19	19	
М:ж	17:18	13:16	10:10	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	10:9	
Есенен запас	79	66	45	38	38	38	38	38	38	38	38
М:ж	39:40	39:27	23:22	19:19	19:19	19:19	19:19	19:19	19:19	19:19	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	8	7	5	4	4	4	4	4	4	4	
М:ж	4:4	4:3	3:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	
Отстрел	34	34	21	15	15	15	15	15	15	15	194
М:ж	22:12	22:12	11:10	8:7	8:7	7:8	8:7	7:8	8:7	7:8	
2. ДУ СРЕДНА ГОРА											
Пролетен запас	71	67	67	67	67	67	67	67	67	67	
М:ж	30:41	33:34	33:34	33:34	33:34	33:34	33:34	33:34	33:34	33:34	
Полово съотнош.	1:1.1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	
Приплоди	57	49	49	49	49	49	49	49	49	49	
М:ж	24:33	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	
Есенен запас	128	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116
М:ж	64:64	58:58	58:58	58:58	58:58	58:58	58:58	58:58	58:58	58:58	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	13	12	12	12	12	12	12	12	12	12	
М:ж	6:7	6:6	6:6	6:6	6:6	6:6	6:6	6:6	6:6	6:6	
Отстрел	48	37	37	37	37	37	37	37	37	37	381
М:ж	22:26	19:18	19:18	19:18	19:18	19:18	19:18	18:19	19:18	18:19	192:189
3.ЛРД КЛИСУРА											
Пролетен запас	26	27	27	27	27	27	27	27	27	27	
М:ж	13:13	14:13	13:14	14:13	13:14	14:13	13:14	14:13	13:14	14:13	
Половосъотнош	1.1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	
К на прираст	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	
Приплоди	20	21	21	21	21	21	21	21	21	21	
М:ж	10:10	10:11	10:11	10:11	10:11	10:11	10:11	10:11	10:11	10:11	
Есенен запас	46	48	48	48	48	48	48	48	48	48	48
М:ж	23:23	24:24	24:24	24:24	24:24	24:24	24:24	24:24	24:24	24:24	
% на отпад	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
Отпад	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
М:ж	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	2:2	
Отстрел	15	17	17	17	17	17	17	17	17	17	168
М:ж	7:8	9:8	8:9	9:8	8:9	9:8	8:9	9:8	8:9	9:8	84:84
V. ЗАЕК											
A. ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН											
1.ДУ Стара планина											
Пролетен запас	60	27	27	27	27	27	27	27	27	27	
к на прираст	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	

Приплоди	24	11	11	11	11	11	11	11	11	11	
Есенен запас	84	38	38	38	38	38	38	38	38	38	38
% на отпад	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
Отпад	25	6	6	6	6	6	6	6	6	6	
Отстрел	32	5	5	5	5	5	5	5	5	5	77
2.ДУ Средна гора											
Пролетен запас	54	52	52	52	52	52	52	52	52	52	
к на прираст	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	
Приплоди	22	21	21	21	21	21	21	21	21	21	
Есенен запас	76	73	73	73	73	73	73	73	73	73	73
% на отпад	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
Отпад	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	
Отстрел	13	10	10	10	10	10	10	10	10	10	103
3.ЛРД Клисурса											
Пролетен запас	64	77	77	77	77	77	77	77	77	77	
к на прираст	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	
Приплоди	26	31	31	31	31	31	31	31	31	31	
Есенен запас	90	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108
% на отпад	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
Отпад	13	16	16	16	16	16	16	16	16	16	
Отстрел	-	15	15	15	15	15	15	15	15	15	135
VI ЯРЕБИЦА											
ЛРД КЛИСУРА											
Пролетен запас	48	61	61	61	61	61	61	61	61	61	
Доставка	20	10	10	10	10	10	10	10	10	10	
к на прираст	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	
Приплоди	41	43	43	43	43	43	43	43	43	43	
Есенен запас	109	114	114	114	114	114	114	114	114	114	114
% на отпад	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	
Отпад	43	45	45	45	45	45	45	45	45	45	
Отстрел	4	8	8	8	8	8	8	8	8	8	76

При разработване на перспективата се разчита, запасът от благороден елен да се развива постепенно при този вид, като постепенно се формира и проектираната възрастова и полова структура. Допостимият запас е възможно да достигне и формира по пол и възраст на 7-та година на плановия период.

При сърната също се предвижда постепенно развитие на запаса при едно сравнително равномерно ползване, като се води селекция. Допостимият запас е възможно да достигне и формира по пол и възраст още на втората година на плановия период.

При дивата свиня запасът общо взето е в рамките на допустимия.

При дребния дивеч запасите са добри до допустимите и формирането им е възможно да стане за 1-2 години

Самата перспектива като цяло представлява една концепция за развитие на дивечовите запаси. Същата следва своевременно да се коригира, в зависимост от наблюдението на дивеча и резултатите от пролетната таксация, като се прави и съответната корекция в плана за ползването (последните 1-2 реда от Таблица за всеки вид).

Формирането на проектираните възрастови структури, следва да става успоредно с развитието на запасите от едрия дивеч по години. Същото ще се осъществява на базата на действителния прираст, чрез провеждане на подбортен отстрел, който постепенно трябва да стане основен метод за ловуване на едрия дивеч в района на цялото стопанство във всички ловностопански райони. Важен показател при провеждане на подбора е спазването на средната отстрелна възраст по отношение на запаса и отделно за мъжките животни. За да се запазят веднъж достигнатите структури на отделните запаси, средната отстрелна възраст на ежегодно отстрелваните животни, трябва да е една и съща.

Определените проценти на отпад са съобразени с бонитета на местообитанията, екологическите условия, грижите положени за дивеча, начина на неговото развъждане и ролята на хищниците.

4. ОГРАНИЧАВАНЕ НА МИГРАЦИЯТА И ОПРЕСНЯВАНЕ НА КРЪВТА. РАЗСЕЛВАНЕ НА ДИВЕЧ. ОБОСОБЯВАНЕ НА РАЗВЪДНИЦИ.

4.1 ОГРАНИЧАВАНЕ НА МИГРАЦИЯТА И ОПРЕСНЯВАНЕ НА КРЪВТА. РАЗСЕЛВАНЕ НА ДИВЕЧ.

Провеждането на планираните ловностопански мероприятия до голяма степен ще окаже влияние за задържането на дивеча в определени райони на горските територии целогодишно. За да се избегнат евентуални конфликтни ситуации е целесъобразно в периферните 200-300-метрови гранични ивици на ловностопанските райони да не се извършва подхранване и отстрел на дивеча.

Друг фактор, който ще окаже влияние за ограничаване на миграционните процеси е осигуряване спокойствието на дивеча. За целта се предвижда пашата на домашни животни да се извършва, съгласно утвърденият с лесоустройствената част план за паша. В местата за подхранване на дивеча и особено около фуражните площи, паша на домашни животни е целесъобразно да не се допуска. В ДУ пашата на домашни животни да се забрани. По изключение може да се допуска само по периферията на комплексите. В земеделските земи, по възможност пашата да се допуска само в пасищните площи, като стадата винаги да са с пастир, а кучетата, които ги придружават да бъдат снабдени със спъвачки.

Опресняването на кръвта е ловностопанско мероприятие, предотвратяващо близкородственото кръстосване (имбридинг). Опресняването на кръвта на местните ловни видове, живеещи на свобода, ще се извършва преди всичко по естествен път. Препоръчва се и внасяне на разплодници от други райони на страната. За благородния елен и сърната подходящи места за тази цел са държавните ловни стопанства (ДЛС) "Шерба" - с. Горен Чифлик, ДЛС "Паламара" - с. Венец, ДЛС "Витошко-Студена" - с. Кладница и др., за дивата свиня ДЛС "Извора"- гр. Девин, ДЛС "Борово" - м. Вълча поляна и др.

Опресняването на кръвта на дребния дивеч ще се извършва по естествен път. За подпомагане естественото възпроизводство и опресняването на кръвта на пернатия дивеч, се предвижда ежегодно разселване на птици. Доставка на пернат дивеч за задивечаване на ловните райони, бързо достигане на допустими запаси и периодично опресняване на кръвта от страна на ловното сдружение ще се извършва при необходимост всяка година от производствените стопанства на Враца (яребица), Сливен (яребица) и др.

Разселването на дивеч в ловностопанските райони да се съобразява с местообитанията и със зоните за разселване на отделните видове ловни птици. Не бива да се допуска порочната практика за разселване на птиците директно след получаването им от фермите, тъй като е просто разхищение на средства. Нещо по-лошо, по този начин се привличат и хищници в тези райони, като тяхна плячка стават и естествено срещащите се там видове дивеч.

Начинът на разселване в значителна степен предопределя оцеляването на птиците и тяхното задържане в района. Основният метод за разселване на яребици е доотглеждане и адаптиране във волиер и последващо разселване в природата, чрез използване на специални подвижни адаптационни клетки, спомагащи за образуването на ятата. В тях се поставят до десет чифта птици, които престояват няколко дни в местообитанието, където ще бъдат разселени. Необходимо е адаптационната клетка да се охранява от хищници и недоброжелателни хора по време на престоя на птиците. При невъзможност за използване на адаптационни клетки, уловените от адаптационния волиер птици се поставят в транспортни касети. Разселват се на места с наличие на достатъчно укрития, като касетите се поставят в самите храсти, а птиците се оставят да излязат самостоятелно, без да бъдат подтиквани с каквито и да са шумове или движения. Разселването на птиците трябва да се извършва в ранните часове на деня, за да имат възможност да се успокоят и да намерят подходящи укрития за пренощуване. Пролетното разселване на полово зрели яребици е най-подходящо, защото естественият прираст и оцеляемостта са много високи. След чифтосване и излюпване на яйцата, всяка семейна двойка става родоначалник на ново ято, в което младото поколение израства и укрепва физически до започване на ловния сезон.

Съгласно чл. 56, ал. 7 от ЗЛОД за улавяне на жив дивеч с цел разселване, опресняване на кръвта и за осъществяване на ветеринарномедицински контрол могат да се използват само стационарни капани за избирателен лов и мрежести уреди, които се поставят на не по-малко от 1000 м от границата със съседния ловностопански район. Разселването на дивеч за опресняване на кръвта, задивечавање и ползване в ловностопанските райони ще се осъществява по реда на чл. 52 от ППЗЛОД.

5. ФУРАЖНА БАЗА

За осигуряване на целогодишното и пълноценно изхранване на дивеча, за подобряване на неговите местообитания и за ограничаване размера на щетите, които би могъл да нанесе на горскодървесната растителност или селскостопанската продукция във всички ловностопански райони е необходимо да се създава и поддържа специализирана фуражна база.

Изпълнението на това ловностопанско мероприятие зависи от наличието на достатъчно площи, заделени за фуражно производство и от почвено-климатичните условия на територията на стопанството.

Разкриването на нови фуражни площи, тяхното поддържане и подобряване е важна част от планираните ловностопански мероприятия. В ловностопанските райони на територията на ТП „ДГС Клисурса“ (земл. гр. Клисурса) те ще се развиват в следните направления:

- подобряване и поддържане на съществуващата фуражна база, спазване на сеитбооборота

- разкриване на нови обработваеми площи

- подобряване тревния състав на естествените поляни

Като ограничаващи почвено-климатични фактори за развитието на селскостопанските култури са явяват надморски височини, киселата или слабо киселата реакция на кафявите и канелените горски почви в района на ТП ДГС Клисурса. Нужно е също да се вземат необходимите мерки за опазване на онези горскоплодни - дървесни и храстови видове, които се срещат естествено в местообитанията и са незаменима част от хранителната база на дивеча. Разпределението на планираните фуражни площи по вид, ловища и ловностопански райони е отразено в таблицата 11.

Основното предназначение на фуражната база е да осигури до известна степен необходимата пълноценна храна за дивеча през по-голямата част от годината.

При избора на фуражните култури са взети под внимание почвено - климатичните условия на района и обитаващите видове дивеч. От житните са предвидени овес, ръж и тритикале. За разнообразяване на зелената маса е предвидено засяване на фуражен грах. За уплътняване на посева може да се използва овес, граховоовесената смеска не страда от есенни слани и може да се пасе от дивеча до началото на ноември. От клубеноплодните фуражи успешно може да се използват картофите и земната ябълка (гулия), която се оставя на едно и също място и всяка есен се дискува. Предвидено е засаждане на гулия три пъти през десетилетието.

Разпределението на планираните фуражни площи по вид и начин на ползване е показана в таблица №11.

Таблица № 11

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФУРАЖНИТЕ ПЛОЩИ ПО ЛОВИЩА

Ловностопански район Ловище	Дивечови ниви /дка/			Дивечови ливади /дка/	Дивечо ви сечища /дка/	Ловни просеки II тип /дка/	Общо Дн/дл
	Създаде ни	Плани рани	Всичко				
1.ДУ Стара планина							
1 ловище Соколово		7	7			27	7
		7	7			27	7

2.ДУ Средна гора							
1. ловище Магарешко		70	70	70			140
2. ловище Върлишница							
3. ловище Дебел дел	12	21	33	615			648
4. ловище Боримечка	9	17	26	89			115
	21	108	129	774			903
3,ЛРД Клисуре							
1 ловище Богородишки дол						44	
2,ловище Стряма						86	
3 ловище Корията		3	3	4		10	7
4 ловище Капаровци							
		3	3	4		140	7
ОБЩО	21	118	139	778		167	917

Общата площ на фуражната база възлиза на 917 дка (0.5 % от площта на райони), от които 139 дка. дивечови ниви, 778 дка дивечови ливади и 167дка. ловни просеки. Планираната фуражна база е в рамките на нормативите и след цялостното ѝ разработване ще допринесе за правилното стопанисване на дивеча.

От дивечовите ниви 21 дка са съществуващи фуражни площи. От тях 21 дка са в ДУ. През последните години повечето от тях не са обработвани. Планираните за създаване дивечови ниви са заложени върху незалесени горски площи и земеделски земи собственост на ТП ДГС.

Всички дивечови ниви са предвидени за свободно ползване от дивеча и там където е възможно за добив на фураж.

За да се запази плодородието на почвата за всяка обработваема площ да се осигури сеитбооборот и торене, според биологическите изисквания и особености на фуражните култури. За всеки район следва да се поддържат фуражни култури в рамките на определените във ведомостта за площите на фуражната база.

За по-голямо разнообразие и осигуряване на постоянна паша, върху част от площите могат да се засяват втори култури и предкултури, като се използват зимни и летни форми на растения, предимно с къс вегетационен период. Като предкултури за района са подходящи репко, грах и фий. Същите могат да се използват и като втори култури.

Тревната смес да се подменя на всеки 4-5 години, в зависимост от състоянието ѝ.

Дивечовите ливади са планирани за създаване върху поляни. Терените да се почистят от повърхностни камъни. Тревният им състав да се подобрява с частична мелиорация, чрез торене, по възможност с прегорял оборски тор 1-2 т/дка, или през 2-3 години с по 10 кг суперфосфат или NPK на дка. В ливадите да се запазват всички плодоносеци видове, както и да се внасят нови такива единично или на групи.

Ловните просеки са съществуващи - по трасетата на далекопроводите и др. Просеките да се поддържат под формата на сечище, там където има широколистни дървета или храсти по тях, като периодично прераслите над 1.5-2 м издънки се изсичат. В останалата част да се поддържа естествената тревна растителност, като се подпомага развитието на горскоплодните видове.

В горната таблица №11 е посочена общата площ на фуражните площи. Използваемата и обработваемата площ са посочени в Приложение № 3.

Горскоплодните дървета и храсти да се засаждат периферно край фуражните площи и в самите фуражни площи, единично или на малки групи. Да се използват по възможност семенищни фиданки с височина 1,5 – 2м от дива круша, киселица, череша, джанка, брекиня, орех, конски кестен, черница и др. Да се използва и едногодишен посадъчен материал от малина и къпина. Да се подбират и подреждат така, че да има плодоносеци видове през по-дълъг период от време. Край фуражните площи за всеки район да се засадят по 300 бр. такива фиданки.

Нормите за торене с оборски тор са от 1-2 до 3-5 т/дка. В зависимост от почвеноклиматичните условия и отглежданите култури тези норми варират – на по-тежки и влажни почви се внасят по-големи количества оборски тор, отколкото на по-леки и по-сухи почви. Средната норма за наторяване в зависимост от типа на почвата е 3-5 т/дка полуразложен оборски тор или компост през 3-4 години. Ако органичният тор се внася всяка година, нормата трябва да се намали до 1-2 т/дка. На бедни почви ниските норми не дават ефект. Последствието от торенето продължава няколко (от 3-5 до 10) години и зависи преди всичко от механичния състав

на почвата – на леки почви е по-кратко, отколкото на по-тежки. Оборският тор не бива да се оставя на площта дълго време неразпръснат, тъй като голяма част от азота му излита.

За полупланинските и планински райони на страната и при леки пясъчливи почви за предпочитане е внасянето на тора през пролетта. Добре разложеният оборски тор се внася с предсеитбената обработка на почвата. При внасянето му с основната обработка съществува опасност част от съдържащите се в него хранителни вещества да бъдат измити от есенните и зимните валежи. Оборският тор не бива да се оставя на обработваемите площи дълго време неразпръснат, тъй като голяма част от азота му излита.

Край земеделските площи и по периферията на гората да се залесят и по 1000 бр. едногодишни или двегодишни семенищни фиданки от същите видове в двата ловностопански района.

В таблица №12 е посочена приблизителната величина на очакваемите хранителни възможности на планираната фуражна база, като са взети под внимание загубите от утъпкване от дивеча.

Таблица №12

ХРАНИТЕЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ НА ФУРАЖНАТА БАЗА

Вид на фуража	Площ / дка/	Д О Б И В				Всичко	Кръмни единици	
		от площи за добив		от площи за св.паша			в 1 кг	Всичко
		кг/дка	Всичко	кг/дка	Всичко			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1 ДУ СТАРА ПЛАНИНА								
I Зърнен								
Овес								
Ръж								
Тритикале								
Всичко								
II Груб								
Слама								
Бръст				100			0.19	
Сено от								
-лив.трева	2			120	240	240	0,55	132
-фур.грах	1			200	200	200	0.46	92
-земна ябълка	1			150	150	150	0.17	26
Всичко	4			250	590	590		250
III Сочен								
Картоф								
З.ябълка	1			500		500	0.30	150
Фур.грах	1			150		150	0,21	32
Лив.трева	2			200		400	0,22	88
Всичко	4			850		1050		270
ДУ СРЕДНА ГОРА								
I Зърнен								
Овес	4			100	400		1.00	400
Ръж	2			140	280		1.18	330
тритикале	4			200	800		1.18	944
Фур.грах	4			100	400		1.00	400
Всичко								2074
II Груб								
Слама	20			50	1000	1000	0.34	340
Бръст								
Сено от								
-фур.грах	4			200	800	800	0.46	368
-земна ябълка	3			150	450	450	0.17	77
-лив.трева	660			200	132000	132000	0.55	72600
Всичко								73385
III Сочен								
Картоф	2			500	1000	1000	0.30	300
Земна ябълка	3			500	1500	1500	0.30	450
Зелена маса								
Житни								
Фуражен грах	4			150	600	600	0.21	126
Лив.трева	660			120	79200	79200	0.22	17424
Всичко								18300

ЛРД КЛИСУРА								
I Зърнен								
Овес				100			1.00	
Ръж	1			140	140	140	1.18	165
тритикале				200			1.18	
Фур.грах	1			100	100	100	1.00	100
Всичко								265
II Груб								
Слама				50			0.34	
Бръст								
Сено от								
-фур.грах				200			0.46	
-земна ябълка				150			0.17	
-лив.трева	4			200	800	800	0.55	440
Всичко								440
III Сочен								
Картоф	1			500	500	500	0.30	150
Земна ябълка				500			0.30	
Зелена маса								
Житни								
Фуражен грах				150			0.21	
Лив.трева	4			120	480	480	0.22	106
Всичко								256

Необходимите кърмни единици за целогодишно отглеждане и развитие на планираните запаси, заедно с приплодите са посочени в следващата таблица №13.

Таблица №13

ГОДИШНО НЕОБХОДИМИ КЪРМНИ ЕДИНИЦИ ЗА ПЛАНИРАНИТЕ ЗАПАСИ, ЗАЕДНО С ПРИПЛОДИТЕ

Вид дивеч	Кърмни единици за 1 животно		Планиран есенен запас	Брой хранодни	Общо кърмни единици	
	Необходими	Максимални			Необходими	Максимални
1	2	3	4	5	6	7
ЛОВНИ РАЙОНИ						
1 ДУ Стара планина						
1. Сърна	0.54	0.94	134	365	36410	45970
2. Бл. елен	1.96	3.63	23	365	16450	30470
3. Д.свиня	0.87	1.50	38	365	12070	20800
4. Заек	0.08	0.10	38	365	1110	1390
Всичко:	-	-	-		66040	98630
2 ДУ Средна гора						
1. Сърна	0.54	0.94	603	365	118850	206890
2. Бл. елен	1.96	3.63	114	365	81560	151040
3. Д.свиня	0.87	1.50	116	365	36840	63510
4. Заек	0.08	0.10	73	365	2130	2660
Всичко					239380	424100

3 ЛРД Клисуре						
1. Сърна	0.54	0.94	371	365	73120	127290
2. Бл. елен	1.96	3.63	173	365	123770	229220
3. Д.свиня	0.87	1.50	54	365	17150	29570
4. Заек	0.08	0.10	108	365	3160	3940
5. Яребица	0.04	0.07	98	365	1430	2500
Всичко:					218630	392520
ОБЩО ДГС				365	524050	915250

Посочените в таблицата крѐмни единици за едрия дивеч са по Юкерман. За заека и яребицата са взети по осреднени данни от опита в ловно стопанство. От таблицата се вижда, че планираната фуражна база ще задоволи хранителните потребности на дивеча от качествена храна в размер на около 14 % от минимално необходимите и 8,1 % от максималните хранителни потребности на дивеча. Останалата част, дивечът ще си набавя от естествената хранителна база и в процеса на зимното и допълнително подхранване на дивеча.

6. ПОДОБРЯВАНЕ НА ЗАЩИТНИТЕ И ХРАНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ НА МЕСТООБИТАНИЯТА. ПОДОБРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА ЛОВУВАНЕ. ПЛАНИРАНЕ НА БИОТЕХНИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ. ПОДХРАНВАНЕ НА ДИВЕЧА.

С подхранването на дивеча се цели да се компенсира недостигът на храна през зимния сезон, да се ограничи миграцията му, да се задържи през определено време на определено място, да се набавят необходимите хранителни и минерални вещества за правилното му развитие.

Съгласно утвърдените нормативи дивечът ще се подхранва през зимния сезон в следните срокове:

- едър дивеч, заек и яребица	-	90 дни
- дива свиня	-	целогодишно
- фазан	-	90 дни

Предвижда се и допълнително подхранване на дивеча както следва:

- благороден елен – още 270 дни с половин дневна дажба с концентриран фураж.
- дива свиня още 270 дни с концентриран фураж с половин дневна дажба.

Ловът на хищници има голямо значение за ограничаване на отпада и повишаване на коефициента на прираст на главния и съпътстващи видове дивеч. В района на ТП ДГС Клисуре не трябва да се допуска нарастване числеността на вълци, лисици, скитащи кучета и чакали. Ловът им ще става чрез: (чл.58 ППЗЛОД и чл.64 от ЗЛОД) причакване, гонки и съответни стървилища за хищници. Във всеки ловностопански район е предвидено да се изгради по едно стървилище за хищници, което да се поддържа задължително от м. септември (началото на образуване на глутници) до м.март (начало на брачния период на вълка). Не се допуска залагане на стрихинови примамки съгласно сега действащите нормативни документи.

В зоните за спокойствие около трайно установените места за сватбуване на благородния елен се спират горскостопанските работи по време на брачния период по реда на чл.70 от ЗЛОД.

В таблица №14 са показани необходимите количества фуражи по години, изчислени въз основа на възприетата динамика за развитие на дивечовите запаси.

Таблица № 14

НЕОБХОДИМИ ФУРАЖИ ЗА ПОДХРАНВАНЕ НА ДИВЕЧА В ТОНОВЕ

Години	Сърна			Благороден елен			Елен лопатар			Дива свиня		Заек			Яребица	Фазан	Всичко		
	Концентриран	Груб	сочен	Концентриран	Груб	Сочен	концентриран	груб	сочен	концентриран	Сочен	Концентриран	Груб	Сочен	Концентриран	Концентриран	Концентриран	Груб	Сочен
1. ТП ДГС КЛИСУРА																			
1 ДУ Стара планина																			
2025-2026	2.6	8.6	5.2	3.0	14.8	6.0				4.3	7.1	0.23	0.5	0.5					
2026-2026	2.2	7.4	4.4	2.2	11.0	4.4				3.6	6.0	0.2	0.4	0.4					
2027-2027	2.0	6.5	3.9	1.7	8.6	3.4				2.4	4.1	0.2	0.4	0.4					
2028-2029	1.8	6.0	3.6	1.5	7.4	3.0				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2028-2030	1.8	6.0	3.6	1.3	6.3	2.5				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2030-2031	1.8	6.0	3.6	1.035	5.2	2.1				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2031-2032	1.8	6.0	3.6	1.035	5.2	2.1				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2032-2033	1.8	6.0	3.6	1.035	5.2	2.1				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2033-2034	1.8	6.0	3.6	1.035	5.2	2.1				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
2034-2035	1.8	6.0	3.6	1.035	5.2	2.1				2.1	3.4	0.2	0.4	0.4					
Всичко	19.4	81.1	38.7	14.875	74.1	29.8				25.0	41.0	2.3	4.1	4.1					
2ДУ Средна гора																			
2025-2026	2.9	9.8	5.9	3.0	14.9	5.9				6.9	11.5	0.14	0.3	0.3					
2026-2026	4.0	13.2	7.9	3.4	17.1	6.8				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2027-2027	5.3	17.8	10.7	3.9	19.6	7.8				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2028-2029	7.2	24.0	14.4	4.5	22.5	9.0				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2028-2030	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2030-2031	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2031-2032	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2032-2033	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2033-2034	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
2034-2035	8.1	27.1	16.3	5.1	25.6	10.3				6.3	10.4	0.13	0.3	0.3					
Всичко	68.0	227.4	136.7	45.4	227.7	91.3				63.6	105.1	1.7	3.0	3.0					
3 ЛРД Клисура																			
2025-2026	1	3.3	2.0	3.0	14.8	5.9				2.3	4.1	0.1	0.4	0.4	0.2				

2026-2027	1.1	3.8	2.3	3.4	17.1	6.8				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2027-2028	1.3	4.4	2.6	3.9	19.6	7.8				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2028-2029	1.6	5.1	3.0	4.5	22.5	9.0				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.3				
2029-2030	1.8	6.0	3.6	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2030-2031	2.1	7.0	4.2	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2031-2032	2.4	8.2	4.9	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2032-2033	2.5	8.4	5.0	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2033-2034	2.5	8.4	5.0	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
2034-2035	2.5	8.4	5.0	5.1	25.6	10.2				2.4	4.3	0.1	0.4	0.4	0.2				
Всичко	18.8	63.0	37.6	45.4	227.6	90.7				23.9	42.8	1.0	4.0	4.0	2.0				
Общо ТП ДГС годишен разход при достигнати допустими запаси																			

От таблица №14 се вижда, че общото годишно количество на необходимите фуражи за зимно и допълнително подхранване на дивеча, при достигнати допустими запаси възлиза на средно за година концентриран, 329.3 т.; груб и 912.2 т.; сочен фураж 624.8, съответно за ДУ; концентриран, 238.2 т.; груб 617.6 т сочен фураж 449.7.

При сравнение с данните от Таблица № 15 се вижда, че от планираната фуражна база в ДУ могат изцяло да се добиват необходимите количества груб фураж за зимно подхранване на дивеча. В ловностопанските райони на ловните дружини, от планираната фуражна база е възможно също да се добие грубия фураж. Налице е възможност и за добив на част от концентрирания и сочния фуражи. В предвид на това, че планираните площи за тези фуражи са предвидени преди всичко за свободно ползване от дивеча през цялата година или през вегетационния им период е трудно да се определи каква част от тях може да се ползва за подхранване на дивеча през зимния сезон. Недостигът от тези фуражи ще се доставя от производителите на такива.

За сочен фураж да се използват основно грудки от картоф. По възможност да се осигуряват и кръмно цвекло, плодове от горскоплодни и овощни видове и горски силаж. Последният да се приготвя по установените технологии.

Подхранването на дивеча с минерални соли да се извършва целогодишно при следните годишни норми:

- бл. елен	- 5.0 кг
- сърна	- 1.5 кг
- д. свиня	- 2.0 кг
- заек	- 0.1 кг

Изчислени спрямо есенните запаси, това прави годишен разход на каменна сол от 2656.8 кг или по ловностопански райони както следва:

- ДИВЕЧОВЪДЕН УЧАСТЪК	– 396 кг
- ДИВЕЧОВЪДЕН УЧАСТЪК	– 1715 кг
- ЛРД	-- 545.8 кг

Сърната да се подхранва главно чрез използване на обикновени хранилки тип ясла, комбинирани с корита за зърнен фураж и солище, както и чрез листник, залаган по дивечовите пътеки.

За по-добро усвояване на фуражите е препоръчително използването на гранулирани фуражни смеси. При съхраняването на концентрираните фуражи не трябва да се допуска запарване и плесенясване, както и хранене с вледенен (замръзнал) фураж. За да има висока хранителна стойност. Листникът да се приготвя до края на месец юли, преди да са вдървенели клонки. В тази фаза от развитието си те съдържат и по-големи количества калций. Летораслите се изрязват с ножици или хресторези и се сушат на сянка. За целта могат да се използват високи хранилки. Листникът да се добива предимно от сечищата и да съдържа основно широколистни видове – дъб, ива, офика, трепетлика, мъждрян и др. При изготвяне годишните разчети да се изчисляват на база 5 куб. м. листник за 1 т. сено. Подхранването на благородния елен в ДУ да се извършва по хранилища. Всяко хранилище да съдържа по 1 комбинирана сеновал хранилка, 2-3 хранилки ясли, 3-4 хранилки – корита за концентриран фураж и няколко солища. Добри резултати при тези видове дивеч се постигат и чрез залагането на купи сено, повдигнати на скара, на височина, зависеща от височината на снежната покривка. Добре е сеното да се напръсква със солена вода. Подхранването на дивата свиня да става по хранилища, но устройвани в страни от съоръженията за другия дивеч.

Заекът да се подхранва по периферията на горските комплекси и трайните укрития, а в горските комплекси - край съоръженията за едри дивеч.

За подхранване на яребицата да се строят навесни хранилки. Същите да се изграждат по периферията на гората и трайните укрития.

За подобряване на защитните и хранителни качества на местообитанията се предвижда следното:

- планираната фуражна база да се разработи поетапно през първите 3-4 години след влизането на плана в сила.
- в същия срок да се построят новопланираните съоръжения за подхранване на дивеча.
- стопанисването на насажденията да става, съгласно горскостопанските предвиждания на плана. При извеждането на сечите да се запазват всички налични горскоплодни дървесни видове, а при залесяванията в състава на новите насаждения да се включват и горскоплодни видове с разчет минимум 20 фиданки на хектар. Засаждането им да става по периферията на създаваните култури. В районите с повишена концентрация на бл. елен и сърна, горските култури да се третират с репеленти.

Около местата за подхранване да се запазва наличната дървесно храстова растителност за смекчаване на неблагоприятните въздействия на студените въздушни маси.

Сечите в ДУ по възможност да се извеждат масирано и съгласувано със стопанисващия дивеча, за кратък период от време, по ловища, с цел да не се нарушава спокойствието на дивеча и да се затруднява провеждането на ловностопански мероприятия.

Подобряването на условията за ловуване се изразява в следното:

- Поддържане на 167 дка ловни просеки.

Пътищата и пътеките, които служат за обслужване на ловностопанските мероприятия, придвижване на ловците и издебване и отстрел на дивеча да се поддържат в просветлено и проходимо състояние. Пресечните места с постоянните вървища на дивеча да се

просветляват от подлес и прерасъл подраст. На тези места при необходимост да се оформят и лъчеви просеки с дължина до 50 – 100 м и ширина от 3 до 5 м. В ДУ са планирани за поддържане ловните пътища и ловна пътека.

С цел подобряване защитните качества на дивечовите местообитания в района на стопанството е обособен ловен развъдник с площ, определена съгласно чл.3, ал. 5 от ППЗЛОД. В него ще се създадат всички необходими условия за опазване и размножаване на дивеча. По предложение на комисията по ловно стопанство в границите му са включени отдели и подотдели 59 а-е, 1, 2; 60 ж-м, 4, 5; 61 (цял); с площ 126.4 ха, както и прилежащите земеделски земи с площ 8,7 ха, общо 135,1 ха – 3,5% от ловната площ. В него се разрешава провеждане на ловностопански мероприятия, но се забранява ловуването. Разпределението им по ловностопански райони е посочено по-долу:

Площ на ловните развъдници по ловностопански райони

Ловностопански район	Площ на ловните развъдници, ха		
	Горски територии	Зем. територии	Общо
1. ЛРД „Клисура“	126,4	8,7	135,1

За успешната аклиматизация на доставени за разселване яребици в предоставените ловностопански райони е препоръчително изграждането на временни огради с площ 20-25 м² на подходящи за охрана места с цел привикването им към свободното пространство, създаване на навици за самосъхранение и опазване от хищници и които птиците да напуснат сами.

Смисълът и целта на доотглеждането на фермено произведени птици се състои в успешното им приспособяване към условията на естествената среда в ловните райони и превръщането им в истински дивеч. Чрез доотглеждане на птиците се постигат няколко цели - приспособяване към естествената храна в района и приучаване да я търсят сами; събуждане и развиване на притъпените им диви инстинкти; развиване на инстинкта им за самосъхранение; създаване на предпоставки за привикване на птиците към естествения начин на живот – формиране на самостоятелни ята. Доотглеждането трябва да продължи колкото може по-кратко, но достатъчно време, така че птиците да израстнат и натрупат мускулна маса и да развият плътно и лъскаво оперение, с добре развити махови и опашни пера. Бързото адаптиране към условията в местообитанието с помощта на стопанисващите дивеча е гаранция за ниски загуби непосредствено след разселването, възстановяване и развитие на подтиснатия дивечов инстинкт във фермите, оцеляемост и възпроизводство в естествена среда, добри ловни качества на птиците и успешни ловни излети.

Преди разселването на птиците в избраните местообитания се провеждат няколко задължителни ловностопански мероприятия – обогатяване на естествената хранителна база чрез допълнително засяване на дивечови ниви, както в близост до волиера, така и в близост до естествени укрития; обособяване или създаване на укрития; целогодишно регулиране числеността на хищниците, както и неколkokратно непосредствено преди пускането на ятата, защото по време на престоя им във волиера за доотглеждане, птиците стават причина за концентрация на хищници наоколо; няколкодневна охрана на пуснатите на свобода птици и осигуряване на спокойствие чрез ограничаване на движението и пашата на селскостопански животни около волиера, адаптационната клетка и дивечовите ниви.

Съгласно чл. 38, ал. 1 от ЗБР за защитените видове, посочени в гл. I, т. 3 на настоящия ловностопански план се забраняват всички форми на умишлено улавяне или убиване на екземпляри с каквито и да е уреди, средства и методи; преследване и обезпокояване, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция; унищожаване или вземане на яйца, включително в случаите, когато те са изоставени; разрушаване, увреждане или преместване на гнезда; увреждане или унищожаване на места за размножаване, почивка и струпване по време на миграция; вземане на намерени мъртви екземпляри; притежаване, отглеждане, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на взети от природата екземпляри; препариране, притежаване, излагане на публични места, пренасяне, превозване, изнасяне зад граница, търговия и предлагане за продажба или размяна на препарирани екземпляри. Забраните са валидни за всички жизнени стадии от развитието на животните.

В границите на защитена местност „Невида“ са забранени замърсяването с химически вещества, промишлени и битови отпадъци; лагеруването и паленето на огън извън определените места; ловуването и залесяването с неприсъщи за района дървесни видове. В ЗМ „Върлишница“ са забранени пашата и бивакуването на домашни животни; паленето на огън и замърсяването с отпадъци.

Забранено е ловуването в разсадници и ловни развъдници; ливади – до окосяването им; в лозя - от резитба до приключване на гроздобера; в зеленчукови и овощни градини – до обирането им; в житни култури – до ожънването им, както и в останалите площи по чл. 64 от ЗЛОД.

Съгласно чл. 69, ал. 1 от ЗЛОД, за защита на дивеча и неговите местообитания се забранява паленето на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха растителност.

При дейности с ловно оръжие и боеприпаси задължително да се спазват основните правила и забрани, посочени в „Инструкция за безопасност при боравене с ловно оръжие и боеприпаси по време на ловните излети“.

Ловуването да се извършва с гладкоцевно или нарезно огнестрелно ловно оръжие при спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 65 от ЗЛОД.

При провеждане на ловните излети е забранено използването на уреди, методи и средства, вкл. моторни превозни средства, за улавяне и убиване, посочени в приложение № 5 към чл. 44, ал. 1 на ЗБР, както следва:

1. При лов на бозайници - живи животни, вкл. слепи или осакатени, които се използват като примамки; звукозаписи; електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват; изкуствени източници на светлина; огледала и други заслепяващи предмети; приспособления за осветяване на целите; приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа; експлозиви; мрежи, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни; капани, които според принципа или условията на тяхното използване са неизбирателни; арбалети; отрови и примамки с отрова или упойващи средства; обгазяване или опушване; полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона; умрели животни или части от тях за стръв в местообитания на мечки; лов с хищни птици; използването на оловни сачми при лов във влажните зони;

2. При лов на птици - примки, примки с лепило (птичи клей), куки, живи птици, включително слепи или осакатени, използвани като примамки; звукозаписи, електрически и електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват; изкуствени източници на светлина, огледала и други заслепяващи предмети, приспособления за осветяване на целите, приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа; експлозиви; мрежи, капани, примамки с отрова или упойващи средства; полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто магазин може да побере повече от два патрона; използването на трайни съоръжения - гюмета за лов на водолюбиви птици; лов с хищни птици; моторни лодки, движещи се със скорост над 5 км/ч, а в Черно море - над 18 км/ч; използването на оловни сачми при лов във влажните зони и на разстояние до 200 м около тях.

Ловът на едър дивеч на територията на стопанството ще се извършва индивидуално, съгласно методите на подборно ловуване. На дива свиня се допуска и групово ловуване. В ДУ „Старопланински“ се препоръчва груповото ловуване на дива свиня да се извършва само в оградената площ. На дребен местен и мигриращ дивеч ще се ловува индивидуално и групово. На хищници ще се ловува индивидуално, групово и по време на лов на други видове дивеч.

Предвид целите и характера на дивечовъдните участъци не се препоръчва прогонване на дивеча в тях.

Ловът на благороден елен и сърна на свободно развъждане, както и на елен лопатар и муфлон в оградената площ, след достигане на допустими запаси ще се извършва чрез издебване на ход или край дивечовите ниви и ливади, причакване предимно от високи чакала или край вървищата на дивеча и примамване по време на брачния период. Отстрелът на екземпляри с отлични трофейни заложби трябва да се извършва в края на брачния период.

Подборно ловуване на дива свиня и трофейния отстрел на глигани ще се извършва чрез издебване и причакване; групово ловуване на дива свиня ще се извършва чрез гонки и с гончета, като групите не надвишават 8 до 20 ловци, включително гоначите и ръководителят на групата.

Груповият лов на дива свиня в предоставените ловностопански райони ще се извършва по утвърден график, като задължително се инструктират ловците да не стрелят по свинята, водеща стадото. При групово ловуване на дива свиня се разрешава да се използват до 10 ловни кучета, специално обучени за този вид лов.

За откриване на ранен копитен дивеч е необходимо лицата, стопанисващи дивеча да разполагат с кучета - кръвоследници.

Индивидуалното ловуване на дребен дивеч ще се извършва чрез издебване, причакване, примамване и с използване на ловни кучета. Груповото ловуване на дребен дивеч ще се извършва чрез неподвижна постова и подвижна гонки и използване на кучета – птичари.

При лова на хищници ще се използват всички разрешени методи за ловуване, както и обучени за целта кучета и кучета за подземен лов. Регулиране на числеността на хищниците има голямо значение за ограничаване на отпада (загубите) и повишаване на прираста на всички видове дивеч. На територията на стопанството не трябва да се допуска нарастване на тяхното количество. Подивелите и скитащи кучета и котки в ловностопанските райони да се унищожават.

При провеждане на ловните излети да не се допуска отстрел на редки и защитени видове бозайници и птици по ЗБР. При лов на птици от сем. Вранови не бива да се допуска отстрел на изключително редкия гарван-гробар. При ловуване на хищници от сем. Порови е недопустимо припознаването на бялката със златката или на черния със пъстрия пор.

При поява на епизоотии или други прояви на нарушено здравословно състояние на дивечовите популации, да се осигурява ветеринарномедицинско обслужване на дивеча съгласно на чл. 53 от ППЗЛОД.

Съгласно чл. 70, ал. 3 от ЗЛОД, през брачния сезон на благородния елен в района на трайно установените места за размножаване да се преустановяват всички горскостопански, строителни, ремонтни и други работи, нарушаващи спокойствието на дивеча, вкл. преминаването на камиони и друга горскостопанска и селскостопанска техника.

Предвид същността на ловностопанската дейност, характера и целите на дивечовъдните участъци да се ограничи до възможния минимум пашата на селскостопански животни без пастир, нощната паша и пашата на селскостопански животни в дивечовъдните участъци. Пашата на селскостопански животни ограничава хранителната база на дивеча, като най-сериозен конкурент е козата. Наложително е пашата да се съобразява с основните насоки за стопанисване и концентрацията на ловностопанските мероприятия. На кучетата, придружаващи стадата домашен добитък, да се поставя спъвачка, съгласно чл. 73 ал. 4 от ППЗЛОД.

Край отделните дивечови ниви, хранилки, калища, дивечови пътеки и други често посещавани места, се предвижда изграждане на високи закрити (топлоизолирани) чакала. Край откритите обзорни площи се предвижда изграждане на високи покрити чакала. Строежът на нови чакала трябва да се съобразява с конкретните теренни условия и налични съоръжения.

Крайна цел на предвидените ловностопански мероприятия трябва да бъде осигуряване на достатъчно количество качествена храна и правилното и разпределение върху територията на ловностопанските райони, осигуряване убежища и спокойствие на дивеча, като основна мярка за подобряване на хранителните и защитни качества на местообитанията и в резултат подобряване условията за ловуване.

Основен метод за ловуване на едър дивеч ще бъде подборният отстрел, осъществяван чрез причакване, издебване и примамване. Допуска се групово ловуване единствено на дива свиня. Ловът на хищници има решаващо значение за ограничаване на отпада и увеличаване прираста на останалия дивеч. Числеността им ежегодно да се свежда до допустимия минимум, като освен посочените по-горе начини на ловуване могат да се използват капани, разрешени за лов и специално обучени кучета за целта. Да се отстрелват безусловно всички скитащи кучета. В Таблица №15 е направено разпределение по ловностопански райони и ловища на планираните за строителство биотехнически съоръжения за подхранване, водопой, обезпаразитяване, наблюдение, улов и отстрел на дивеча. Приблизителните им места на терена са маркирани с червена блажна боя, а на картния материал са означени, заедно със съществуващите съоръжения, със съответния условен знак. Всички високи закрити чакала в ДУ да бъдат ремонтирани.

Таблица № 15

ПЛАНИРАНИ БИОТЕХНИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ

Ловностопански район ловище	Стървилище	Хр. ясла	Храни лище дива свиня	Солище за др.дивеч	Хранил ка за дребен дивеч	Соли ще за едър дивеч	Кали ще	Висо ко за крито чака ло	Вис око покри то ча кало	Яма биол. отпад	Ниско чакало	Сеновал хранилка	Карантинен двор
I. ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН													
1.ДУ Стара планина													
1 ловище Соколово		2	2	4	2	2							
		2	2	4	2	2							
2.ДУ Средна гора													
1. ловище Магарешко		3	2			3		1					
2. ловище Върлишница	1	1	1			1		1					
3. ловище Дебел дел		3	4	2	2	4		1					
4. ловище Боримечка		4	5			5		1		1			
		11	12	2	2	13		4		1			
3,ЛРД Клисуре													
1 ловище Богородишки дол		1				1		1					
2,ловище Стряма				1	3								
3 ловище Корията			1	2	2								
4 ловище Капаровци			1	2	2	1							
			2	5	7	1		1					
Общо	1	14	16	11	11	17		5		1			

СЪЩЕСТВУВАЩИ БИОТЕХНИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ

Ловностопански район ловище	Сенов . хранилка	Хр. ясла	Храни лище дива свиня	Солище за др.дивеч	Хранилка за дребен дивеч	Солище	Ниско откр. чакало	Високо за крито чакало	Високо покрито чакало	Ловен дом	Калище	Яма за жив.отп.	Стървилище	Хранилка за концентриран фураж	Ловен заслон
I. ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОН															
1.ДУ Стара планина															
1 ловище Соколово		2	2	5	3	2		1							
2.ДУ Средна гора															
1. ловище Магарешко								1							
2. ловище Върлишница		1	1	1	1	1									
3.ловище Дебел дел								2		1		1			
4. ловище Боримечка		2	2			3		5		1	1		1	2	
3,ЛРД Клисуре															
1 ловище Богородишки дол		2	1	1	2	2					3	1			1
2,ловище Стряма				3	4										
3 ловище Корията		2	1			3									
4 ловище Капаровци															
Общо		9	7	10	10	11		9		2	4	2	1	2	1

7. УПРАВЛЕНИЕ, ПЪТНА МРЕЖА, СГРАДИ, ТЕХНИКА

Управлението на ловностопанските мероприятия ще се извършва от ръководството на ТП ДГС Клисура/земл. гр. Клисура/,

Наличната пътна мрежа е достатъчна за водене на ловностопанската дейност. Подобряването ѝ ще става със задоволяване нуждите на лесокulturните мероприятия и дърводобива. За изпълнение на ловностопанските мероприятия да се ползва наличната техника на горското стопанство, както и наета такава. Специална техника да се закупува в зависимост от конкретната необходимост.

Предвижда се и в бъдеще стопанисването на дивеча да се извършва в съответствие с "раздел I-III" от Правилника за приложение на закона за лова и опазване на дивеча (ДВ.бр.92/2009 год. чл. 28-114), като играждането на планираните биотехнически съоръжения в предоставените ловни райони да се извършва от членовете на съответните ловнорибарски дружини. Задължение на ТП ДГС Клисура, е да покаже планираните фуражни площи и да контролира създаването и целогодишното им използване по предназначение. Съгласно чл.37, и чл.67,ал.1 от ЗЛОД охраната на дивеча, специализираната фуражна база и изградените биотехнически съоръжения в ловностопанските райони се извършва от лицата, стопанисващи дивеча.

8. КОЛИЧЕСТВЕНА СМЕТКА НА ПЛАНИРАНИТЕ ЛОВНОСТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

В таблица №16 планираните ловностопански мероприятия са разработени в натурални показатели. Остойносттаването на отделните дейности и съоръжения ще се извършва от стопанисващите дивеча в съответния ловностопански район по цени към момента на остойносттаването, въз основа на количествените разчети. В приложение № 4 са дадени работни схеми и чертежи на биотехнически съоръжения. Част от посевния и посадъчен материал, най-вече от житни, картофи и горскоплодни видове да се произвежда за собствена сметка.

Остойносттаването на отделните дейности и съоръжения ще се извършва от персонала на ТП ДГС Клисура по цени в момента на остойносттаването за всяка стопанска година, въз основа на количествените разчети посочени в настоящия план. За това в плана предназначен за ТП ДГС Клисура (Приложение № 4) е посочена само спецификацията на материалите на планираните съоръжения, а в табл. № 17 са отразени общите им количества и осреднени цени за стопанската 2025 г.

Освен разходите, включващи изграждането на материалната база, за цялостния обхват на ловностопанската дейност към ТП ДГС Клисура, трябва да се включат и разходите за ремонт на сгради, пътища, закупуване и амортизационни отчисления на машини, съоръжения и транспорт, заплати на служители.

За снижаване на материалните разходи за подобряване на хранителната база, е необходимо част от посевния и посадъчен материал, най-вече от житни и картофите да се произвеждат за собствена сметка.

За да бъде възможно изпълнението на поставените стопански цели е необходимо строежът на съоръженията да приключи през първите 2-3 години от утвърждаването на плана.

Таблица № 16

КОЛИЧЕСТВЕНА СМЕТКА НА ПЛАНИРАНИТЕ ЛОВНОСТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

Мероприятия, съоръжения и други за 10 год.	Мярка	Общи количества
А. ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ		
ДУ СТАРА ПЛАНИНА		
I Мероприятия по подобряване на хранителната база		
1. Изкореняване на пъни с диаметър до 30 см	дка	
2. Риголване на изкоренената площ		

3. Подравняване на изкоренената площ		
4. Начална разработка на дивечова нива	“	40
5. Основна обработка на почвата на дълбочина 25-35 см	“	40
6. Предсеитбена обработка 9-12 см	“	40
7. Култивиране	“	40
8. Валиране	бр.	40
9. Посев на фуражна култура	бр.	40
10. Засаждане на клубеноплодни		20
11. Засаждане на фиданки от горскоплодни видове с височина 1,5 – 2м.	бр.	
12. Засаждане на 1-2 годишни фиданки от горскоплодни видове	бр	
13. Разхвърляне на оборски тор до 3 т/дка	т	
14. Разхвърляне на минерални торове 10-20кг/дка	кг	
15. Изсичане на издънки до 5 годишна възраст	дка	
16. Прибиране на фуражна култура	кг	
II Спецификация на материалите		
17. Овес/17 кг/дка/	кг	
18. Ръж21 кг.дка/	кг	
19.Тритикале/24 кг,дка/	кг	
20. Фуражен грах /22кг/дка/	кг	220
21.Земна ябълка/150 кг/дка/	кг	1500
22. Картоф/300кг.дка/	кг	
23. Амониева селитра	кг	
24. Гранулиран суперфосфат	кг	
25. Калиев фосфат	кг	
26. Оборски тор/1-2 т./дка/	т	
27. Каменна сол	кг	396 год.
28. Закупуване фураж за подхранване на дивеча		
- концентриран фураж	т	360
- сочен		450
29. Закупуване на дивеч за разселване		
- благороден елен		
- дива свиня		-
Фазан	бр	-
яребица	бр	-
СТРОИТЕЛСТВО И БИОТЕХНИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ		
30. Хранилка-ясла	”	2
31. Солище за едър дивеч	”	2
32.Солище дребен дивеч	”	4
33. Хранилка дива свиня	”	2
34. Хранилка дребен дивеч/кокошеви	”	2
35. Високо покрито чакало	”	
36.Ниско открито чакало	”	
37. Капан за улов	”	
ДУ СРЕДНА ГОРА		
I Мероприятия по подобряване на хранителната база		129
1.Изкореняване на пъни с дебелина до 30см	дка	2
2.Подравняване на изкоренената площ	дка	
3. Риголване на изкоренената площ	дка	
4. Начална разработка на дивечова нива	дка	200
5. Основна обработка на почвата на дълбочина 25-35 см	“	20

6. Предсеитбена обработка 9-12 см	“	
7. Култивиране	“	200
8. Валиране	“	
9. Посев на фуражна култура	“	
10. Засаждане на клубеноплодни	“	200
11. Засаждане на фиданки от горскоплодни видове с височина 1,5 – 2м.	бр.	
12. Засаждане на 1-2 годишни фиданки от горскоплодни видове	бр.	
13. Разхвърляне на оборски тор до 3 т/дка	дка	
14. Разхвърляне на минерални торове 10-20кг/дка	“	
16. Прибиране на фуражна култура	“	200
II Спецификация на материалите		-
17. Овес /17кг/дка/	т	0.7
18. Ръж/21кг.дка	т	0.4
19. Фуражен грах /22кг.дка/	т	0.9
20. Тритикале/24кг.дка/	т	1.2
21.Люцерна ,тревна/24.кг/дка	т	0.2
22. Картоф /300кг.дка	т	3.0
23. Земна ябълка /150кг.дка/	т	4.5
24. Амониева селитра	т	
25. Гранулиран суперфосфат	т	
26. Калиев фосфат	т	
27. Оборски тор	т	
28. Каменна сол /год	т	1.715
29. Закупуване фураж за подхранване на дивеча		
- концентриран фураж	т	87,4
- сочен фураж	т	93,2
III Строителство на биотехнически съоръжения и други	бр.	
30. Комбинирана сеновал хранилка	”	-
31. Хранилка-ясла	”	11
32. Хранилище за дива свиня	”	12
33. Хранилка кокошиев	”	2
34. солище дребен дивеч	”	2
35. Хранилка	”	
36. Солище	”	13
37. Калище	”	
38 Високо закрито чакало	”	4
39. Високо покрито чакало	”	
40. Високо открито чакало	”	
41.Стървилище	”	1
42.Яма	бр.	1
ЛРД КЛИСУРА		
I Мероприятия по подобряване на хранителната база		3
1.Изкореняване на пъни с дебелина до 30см	дка	
2.Подравняване на изкоренената площ	дка	
3. Риголване на изкоренената площ	дка	
4. Начална разработка на дивечова нива	дка	30
5. Основна обработка на почвата на дълбочина 25-35 см	“	30
6. Предсеитбена обработка 9-12 см	“	30
7. Култивиране	“	

8. Валиране	“	20
9. Посев на фуражна култура	“	
10. Засаждане на клубеноплодни	“	10
11. Засаждане на фиданки от горскоплодни видове с височина 1,5 – 2м.	бр.	
12. Засаждане на 1-2 годишни фиданки от горскоплодни видове	бр.	
13. Разхвърляне на оборски тор до 3 т/дка	дка	
14. Разхвърляне на минерални торове 10-20кг/дка	“	
16. Прибиране на фуражна култура	“	
II Спецификация на материалите		-
17. Овес	кг	
18.Ръж /21кг.дка	т	0.2
19. Фуражен грах /22кг.дка/	т	0.2
20. тритикале	кг	
21.Люцерна	кг	
22. Картоф	кг	
23. Земна ябълка /150кг.дка/	кг	0.150
24. Амониева селитра	т	
25. Гранулиран суперфосфат	т	
26. Калиев фосфат	т	
27. Оборски тор	т	
28. Каменна сол	кг	
29. Закупуване фураж за подхранване на дивеча		
- концентриран фураж	т	
- сочен фураж	т	
III Строителство на биотехнически съоръжения и други	бр.	
30. Комбинирана сеновал хранилка	”	
31. Хранилка-ясла	”	1
32. Хранилище за дива свиня	”	2
33. Хранилка кокошиев	”	7
34. солище дребен дивеч	”	5
35. Хранилка	”	
36. Солище	”	1
37. Калище	”	-
38 Високо закрито чакало	”	1

9. СТОЙНОСТ НА ПЛАНИРАНИТЕ РАБОТИ

Таблица № 17

СТОЙНОСТ НА ПЛАНИРАНИТЕ РАБОТИ

I. Устройство на едродивечово ловно стопанство с големина до 12 000 ха. - ГТ	Категория на трудност	€/ха	Площ ха	Всичко €
- Проучване на местообитанията и бонитиране	I	0.51	45.0	22.95
	II	0.61	288.4	175.92
	III	0.89	5199.7	4627.73
	IV	1.29	2054.7	2650.56
общо			7587.8	7477.16
- Парцелиране и организация на залесената територия	I	0,40	45.0	18.00
	II	0.47	288.4	1355.40
	III	0.52	5199.7	2703.84
	IV	0.59	2054.7	1212.27
общо			7587.8	5289.51
- Планиране на защитна и фуражна база	I – IV	0,27	7587.8	2048.71
Всичко				14815.38
ОБЩО ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ				
Парцелиране и организация на територията		0,27	3251.4	877.88
Общо земеделски територии:		0,27	3251.4	877.88
			10839.2	
Общо ТП ДГС КЛИСУРА			10190	15693.26

10. ОЧАКВАН ЕФЕКТ

Ефектът от планираните мероприятия, от една страна ще бъде косвен, изразяващ се в създаване на оптимални условия за развитие на здрави и жизнени дивечови запаси; поддържане на допустими запаси при оптимална гъстота, полова и възрастова структура; опазване на редки и защитени видове; обогатяване на ловната фауна в района; ограничаване размера на щетите, които дивечът нанася на горската растителност и земеделските култури; подобряване на условията за провеждане на ловен туризъм и създаване условия за водене на подборен отстрел на едрия дивеч върху цялата територия на стопанството; повишаване ловната култура на ловците.

Планът има за цел ремонтирането и доизграждането на необходимата материална база за поддържане на съвременно и ефективно ловно стопанство.

Икономическият ефект в ДУ ще се реализира от продажбата на трофеи, дивечово месо, ловен туризъм, ловни услуги, отстрелни такси и др.

Условията на продажба и цените в ловностопанските райони на ловните дружини се определят от самите тях и ловното сдружение. По принцип дивечът се ползва и разпределя от и между ловците от ловната дружина.

Цените с които са направени изчисленията в таблица №18 са минималните утвърдени от МЗХ Заповед РД-48-69/17.12.2024 год. за ловен сезон 1.03.2025-28.02.2026 год., като могат да се договарят и по-високи на база сключени договори с клиентите.

Ориентировъчните размери на очакваната реализация през планирания период са посочени в Таблица № 18

Таблица № 18

ОРИЕНТИРОВЪЧНА ВЕЛИЧИНА НА ОЧАКВАЕМАТА РЕАЛИЗАЦИЯ

Продукция Дейност	Вид дивеч	Количест во бр.	Параметри				Параметри	
			Дъл жина /см/	точ ки	тегло - /кг/		Цена евро	
					Единично	Общо	един ична	Общо
I ЛОВНОСТОПАНСКИ РАЙОНИ								
1.ДУ Стара планина								
1. Трофеи от	Сърна	23			350/400гр		500	11500
	Бл. елен	6			10-11 кг.		5000	30000
	Дива свиня	16			20-22см.		1000	16000
								47500
2. Ловни услуги-около 30% от стойността на трофеите								17250
3. Отстрел на нетрофейни животни	Сърна	208-23					50	9250
	Бл. елен	69-6						
	млади	14					50	700
	ж.зрели	20					100	2000
	м.нетр.	29					250	7250
	Дива свиня	194-16						
		132					100	13200
		46					500	23000
	Заек	77					35	2695
	Яребица	-					20	-
4. Дивечово месо	Сърна	185			12	2220	10	22200
	Бл. елен	59			50	2950	10	29500
	Дива свиня	178			35	6230	3	18690
	Заек	77				Бр.	5	385
	яребица					Бр.	2	
Всичко								193620
5.Паднали дивечови рога	Бл. елен					-		
1.ДУ Средна гора								
1. Трофеи от	Сърна	51			350/400гр		500	25520
	Бл. елен	5			10-11 кг.		5000	25000
	Дива свиня	31			20-22см.		1000	31000
								81520
2. Ловни услуги-около 30% от стойността на трофеите								24456
3. Отстрел на нетрофейни животни	Сърна	924-51					50	43650
	Бл. елен	85-5						
	млади	12					50	600
	ж.зрели	30					100	3000
	м.нетр.	38					250	9500
	Дива свиня	381-31						
		189					100	18900
		158					500	79000
	Заек	103					35	3605
	Яребица	-					20	
4. Дивечово месо	Сърна	873			12	10476	10	104760
	Бл. елен	80			50	4000	10	40000
	Дива свиня	350			35	12250	3	36750

	Заек	103				Бр.	5	515
Всичко								446256
3.ЛРД Клисура								
1. Трофеи от	Сърна	18			350/400гр		500	9000
	Бл. елен	4			10-11 кг.		5000	20000
	Дива свиня	50			20-22см.		1000	50000
								79000
2. Ловни услуги-около 30% от стойността на трофеите								21270
3. Отстрел на нетрофейни животни	Сърна	84-18					50	3300
	Бл. елен	22-4						
	млади	3					50	150
	ж.зрели	11					100	1100
	м.нетр.	4					250	1000
	Дива свиня	168-50						
		84					100	8400
		34					500	17000
	Заек	135					35	4725
	Яребица	76					20	1520
4. Дивечово месо	Сърна	66			12	792	10	7920
	Бл. елен	18			50	900	10	9000
	Дива свиня	118			35	4130	3	12390
	Заек	135				Бр.	5	675
	Яребица	76					2	152
Всичко								167602
						-		807478

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Ловностопанският план е разработен като неразделна част от горскостопанския план на ТП ДГС „КЛИСУРА“, по договор №Д-02/03.02.2025 г. по регистъра на договорите на РДГ Пловдив и № Д-01-32/03.02.2025 г. по регистъра на договорите на ЮЦДП Смолян и НИКАН-НД ЕООД.

Планът е съгласуван със Закона за лова и опазване на дивеча обнародван Обн. - ДВ, бр. 78 от 26.09.2000 г.; изм., бр. 26 от 20.03.2001 г.; изм., бр. 77 от 09.08.2002 г.; изм. и доп., бр. 79 от 16.08.2002 г.; изм. и доп., бр. 88 от 04.11.2005 г.; изм. бр. 82 от 10.10.2006 г.; изм., бр. 108 от 29.12.2006 г. в сила от 01.01.2007 г.; изм., бр. 64 от 07.08.2007 г.; изм. и доп., бр. 43 от 29.04.2008 г.; изм., бр. 67 от 29.07.2008 г.; изм., бр. 69 от 05.08.2008 г.; изм. и доп., бр. 91 от 21.10.2008 г.; изм. и доп., бр. 6 от 23.01.2009 г.; изм., бр. 80 от 09.10.2009 г.; изм. и доп., бр. 92 от 20.11.2009 г.; изм., бр. 73 от 17.09.2010 г., в сила от 17.09.2010 г.; доп., бр. 89 от 12.11.2010 г.; изм., бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г.; изм. и доп., бр. 19 от 08.03.2011 г., в сила от 09.04.2011 г.; изм. и доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.; изм. и доп., бр. 77 от 04.10.2011 г., в сила от 04.10.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм. и доп., бр. 60 от 07.08.2012 г.; изм., бр. 77 от 09.10.2012 г., в сила от 09.10.2012 г.; изм., бр. 102 от 21.12.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм., бр. 62 от 12.07.2013 г. с Решение № 4 от 04.07.2013 г. на КС на РБ по к.д. № 11/2013 г.; изм., бр. 60 от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 г.; изм., бр. 14 от 19.02.2016 г., в сила от 19.02.2016 г.; изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г.; изм., бр. 63 от 04.08.2017 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г.; доп., бр. 61 от 24.07.2018 г., в сила от 24.07.2018 г.; доп., бр. 77 от 18.09.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.; изм. и доп., бр. 37 от 07.05.2019 г.; изм. и доп., бр. 74 от 20.09.2019 г., в сила от 20.09.2019 г., както и Правилника за прилагането му, приет с ПМС № 151 от 13.06.2001 г., обн., ДВ, бр. 58 от 29.06.2001 г., в сила от 29.06.2001 г.; изм. с Решение № 3722 от 15.04.2002 г. на ВАС на РБ - бр. 43 от 26.04.2002 г., в сила от 26.04.2002 г.; изм. и доп., бр. 41 от 8.05.2003 г., бр. 101 от 18.11.2003 г.; изм. с Решение № 654 от 28.01.2004 г. на ВАС на РБ - бр. 10 от 6.02.2004 г., в сила от 6.02.2004 г.; изм. и доп., бр. 15 от 24.02.2009 г., бр. 80 от 12.10.2010 г., бр. 48 от 24.06.2011 г., в сила от 24.06.2011 г.; изм. с Решение № 12586 от 22.11.2016 г. на ВАС на РБ - бр. 19 от 28.02.2017 г.; изм. и доп., бр. 79 от 3.10.2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 88 от 23.10.2018 г.;

изм. с Решение № 1944 от 12.02.2019 г. на ВАС на РБ - бр. 16 от 22.02.2019 г., в сила от 22.02.2019 г.; изм. и доп., бр. 28 от 5.04.2019 г., бр. 68 от 17.08.2021 г., в сила от 17.08.2021 г., бр. 18 от 24.02.2023 г., в сила от 1.03.2023 г., изм., бр. 9 от 30.01.2024 г., в сила от 1.02.2024 г.; Решение № 11553 на ВАС на РБ от 23.11.2023 г. - бр. 39 от 1.05.2024 г., в сила от 1.05.2024 г.; изм., бр. 68 от 13.08.2024 г., в сила от 13.08.2024 г..

Планът на ТП ДГС „Клисура“, е разработен от „НИКАН-НД“ЕООД - гр. София с ръководител доц. д.н. Красимира Петкова през периода м. август 2025 год.- м. април 2026 год., поетапно, както следва:

Тереннопроучвателни мероприятия– в периода Юли-Август 2025 г., от доц.д.н. Красимира Петкова и инж. Владимир Хаджикръстев;

Камериални дейности – в периода Ноември 2025г. – Март 2026 г. от доц.д.н. Красимира Петкова и инж.Владимир Хаджикръстев;

Картен материал и софтуерно обезпечаване – в периода юли 2025 г. – Март 2026 г. от доц. д.н Красимира Петкова и инж. Владимир Хаджикръстев;

При теренно-проучвателните работи и разработването му са използвани компютърни програми: "Бонитиране на дивечовите местообитания", "Оптимизиране структурите на дивечовите популации", "Перспективно развитие на дивечовите запаси", "Dita-3", както и методиките-"Текстов редактор", MS WORD 7.0.for Windows 07, Microsoft Excel, MIO Digi Walker с Arc Pad+GPS.

Предвидените ловно стопански мероприятия са съгласувани с комисия по ловно стопанство, включваща представители на ТП ДГС „КЛИСУРА“, по договор №Д-02/03.02.2025 г. договорите на РДГ Пловдив и № Д-01-32/03.02.2025 г.. по договорите на ЮЦДП Смолян.

Литература

1. Алексиев А., Стоянов В. - „Норми на хранене на селскостопанските животни и таблици за хранителността на фуражите“ - Земиздат, София, 1984 г.
2. Атанасов П., Ленков Л. - „Наръчник на агронома-полевод“ - Земиздат, София, 1980 г
3. Байчев Ст., Стенин Г. - „Наръчник на дивечовъда“ - Земиздат, София, 1984 г.
4. Ботев Н., Колев И., Нинов Н. - „Подборен отстрел“ - ИК „Наслука“, София, 1993 г.
5. Ботев Н., Нинов Н. - „Ловно стопанство“ - Мартилен, София, 1992 г.
6. Ботев Н., Нинов Н., Колев И., Цветков Ц. - „Ловно стопанство, дивечознание и рибовъдство“ - Земиздат, София, 1989 г.
7. Ботев Н. - „Ловно стопанство“ - Земиздат, София, 1981 г.
8. „Дивечът и околната среда“ - Сборник доклади от Световно ловно изложение, Пловдив, 1985 г.
9. Михайлов Хр., Бояджиев М., Лозенски В., Поляков Д. - „Наръчник за доотглеждане и разселване на фермен дивеч (фазани, кеклици, яребици и полудиви патици)“ - ИК „Наслука“, София, 2005 г.
10. Наредба №18 за инвентаризация и планиране в горските територии (Обн. ДВ. бр.82 от 23.10.2015 г.)
11. Наредба №11 за бонитиране на дивечовите местообитания (обн. ДВ, бр. 80 от 27.09. 2005 г.).
12. Обретенов Ал. - „Оптимизиране на дивечови популации“ - Jusautor, София, 1990 г., 1996 г., 2000 г.
13. Обретенов Ал. - „Развъждане на дивеч“ - Нова звезда, София, 2010 г.
14. Стенин Г. - „Повреди от дивеча на младите горски култури“ - Земиздат, София, 1985 г.
15. Тодорова И., Герасков Ст., Каров Р., Тодев И. - „Практическо ръководство за адаптация и разселване на фермено произведени птици – фазан, тракийски кеклик, яребица и полудива патица“ - НЛРС „СЛРБ“.
16. Цветков В., Соколов И., Стефанов И. - „Ловно-рибарски учебник“ - Земиздат, София, 1969г.
17. „Червена книга на Република България“ (електронно издание) /1,2,3 том/ – съвместно издание на БАН и МОСВ, София, 2011 г.

София, 2026 год.

Подпис:.....

/доц. д-р инж. Илко Добричов./